

NİSAN 2019 EKONOMİK, TİCARİ VE FİNANSAL BİLGİLER

Taner HACIOĞLU

Dış İlişkiler, Sanayi ve Proje Sorumlusu

İçindekiler

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ	4
1.1. Tüketici Fiyat Endeksi	4
1.2. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi	5
1.3 Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi, Mart 2019	5
2. GÜVEN ENDEKSLERİ	7
2.1. Ekonomik Güven Endeksi	7
2.2 Tüketici Güven Endeksi	8
2.3 Sektörel Güven Endeksleri	9
2.4. TEPAV Perakende Güven Endeksi	11
3. SANAYİ ENDEKSLERİ	14
3.1 Sanayi Üretim Endeksi, Mart 2019	14
3.2 İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye PMI İmalat Sanayi Raporu	15
3.3 İstanbul Sanayi Odası (İSO) İhracat İklimi Endeksi	16
3.4 MÜSAİD SAMEKS (Satınalma Müdürleri Endeksi)	17
3.5 Ciro Endeksleri	18
3.6. Perakende Satış Endeksleri	20
4. DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ, Mart 2019	21
4.1 Dış Ticaret İstatistikleri	22
5. İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ	28
6. FİNANSAL BİLGİLER	30
6.1 Kredi Bilgileri	30
6.2 Çek Bilgileri	32
7. KONUT SATIŞ İSTATİSTİKLERİ	36
8. TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET BİLGİLERİ	38
9. BANDIRMA TİCARET ODASI KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ	40

Tablo Listesi

Tablo 1. Tüketici Fiyat Endeksi % Değişim Oranı	4
Tablo 2. Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksi % Değişim Oranları	5
Tablo 3. Yurt Dışı üretici fiyat endeksi ve değişim oranları, Mart 2019	6
Tablo 4. Ekonomik güven endeksi, sektörel endeksler ve değişim oranları, Nisan 2019	7
Tablo 5. Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, alt endeksleri ve değişim oranlar, Nisan 2019	9
Tablo 6. Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel güven endeksleri, alt endeksleri ve değişim oranları	10
Tablo 7. TEPAV Perakende Güven Endeksinin Son Üç Yıllık Karşılaştırması	11
Tablo 8. İşlerin Son Üç Yıla Göre Karşılaştırılması	12
Tablo 9. Sanayi Üretim Endeksi ve Değişim Oranları	15
Tablo 10. Ciro endeksleri ve değişim oranları	19
Tablo 11. Dış ticaret endeksleri, Mart 2019	21
Tablo 12. Aylara göre dış ticaret, Mart 2019	23
Tablo 13. Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürünleri Dış Ticareti (milyon dolar)	23
Tablo 14. İl Bazında İhracat Rakamları (TİM)	24
Tablo 15. İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında Sektör İhracat Performansı (1000 dolar) ...	25
Tablo 16. İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında Ülke İhracat Performansı (1000 dolar)	26
Tablo 17. Konsolide Ülkelere Göre Sektörel İhracat Miktarları (1000 dolar)	27
Tablo 18. Mevsim etkisinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri, Şubat 2018, Şubat 2019	28
Tablo 19. Nakdi Kredilerin İl Bazında Dağılımı, Şubat 2019	33
Tablo 20. Protesto Edilen Senet Tutarlarının İl Bazında Dağılımı (Bin TL) Şubat 2019	33
Tablo 21. Finansal yatırım araçlarının nominal ve reel getirileri	35
Tablo 22. Balıkesir ilinin İlk Satış ve İkinci El Satış Ayrıntısında illere ve Yıllara Göre Konut Satış Sayıları	36
Tablo 23. Balıkesir ilinin İpotekli ve Diğer Ayrıntısında Yıllara Göre Konut Satış Sayıları	37
Tablo 24. 2019 Nisan Ayına Ait Kurulan ve Kapanan Şirket İstatistikleri	38
Tablo 25. 2019 Nisan Ayına Ait NUTS Düzeyinde Balıkesir ve Alt Bölgelerde Kurulan ve Kapanan Şirket İstatistikleri	38
Tablo 26. 2019 Nisan Ayına Ait NUTS Düzeyinde Balıkesir ve Alt Bölgelerde Kurulan Şirket Sermaye Dağılımları	39

Tablo 27. Bandırma Ticaret Odasında Kurulan ve Kapanan İşletme Sayısı	40
Tablo 28. Bandırma Ticaret Odasında Meslek Gruplarına Göre Şirket Kuruluşlar	41

Grafik Listesi

Grafik 1. Tüketici Fiyat Endeksi Yıllık Değişimi	4
Grafik 2. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Yıllık Değişimi	5
Grafik 3. Yurt dışı üretici fiyat endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı, Mart 2019	6
Grafik 4. Ekonomik güven endeksi, Nisan 2019	7
Grafik 5. Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Nisan 2019	8
Grafik 6. Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel güven endeksleri	10
Grafik 7. TEPAV Perakende Güven Endeksi Son Bir Yıllık Değişimi	11
Grafik 8. İşlerin Geçen Yılın Aynı Dönemine Göre Durumu	12
Grafik 9. Alt Sektör Bazında TEPE'nin Nisan 2019'da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi	13
Grafik 10. Takvim etkisinden arındırılmış yıllık değişim oranları	14
Grafik 11. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye PMI Endeksi	16
Grafik 12. İstanbul Sanayi Odası (İSO) İmalat PMI İhracat İklimi Endeksi	17
Grafik 13. Takvim Etkilerinden Arındırılmış Toplam Ciro Yıllık Değişim Oranı	18
Grafik 14. Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış Toplam Ciro Aylık Değişim Oranı	19
Grafik 15. Takvim Etkilerinden Arındırılmış Perakende Satış Hacmi Yıllık Değişim Oranı	20
Grafik 16. Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış Perakende Satış Hacmi Aylık Değişim Oranı ..	20
Grafik 17. Dış Ticaret Miktar Endeksleri	22
Grafik 18. Mevsim Etkisinden Arındırılmış Temel İşgücü Göstergeleri, Şubat 2018 – Şubat 2019	29
Grafik 19. Finans Sektörü Tarafından Kullanılan Nakdi Krediler	30
Grafik 20. Kredi Kullanımının Sektörler Arasında % Dağılımı	30
Grafik 21. Bireysel Kredi Kullanan Kişi Sayısı ve Kişi Başına Kredi	31
Grafik 22. Karşılıksız İşlemi Yapılan Çekler / Bankalara İbraz Edilen Çekler (%)	32
Grafik 23. Finansal Yatırım Araçlarının Aylık Reel Getiri Oranları, Nisan 2019	34
Grafik 24. Konut Satış Sayıları, 2018 – 2019	36

1.EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ

1.1. Tüketici Fiyat Endeksi

- TÜFE'de (2003=100) 2019 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %1,69, bir önceki yılın Aralık ayına göre %4,00, bir önceki yılın aynı ayına göre %19,50 ve on iki aylık ortalamalara göre %19,39 artış gerçekleşti.
- Ana harcama grupları itibariyle 2019 yılı Nisan ayında endekste yer alan gruplardan, giyim ve ayakkabıda %5,36, ev eşyasında %2,65, çeşitli mal ve hizmetlerde %1,94 ve gıda ve alkolsüz içeceklerde %1,40 artış gerçekleşti.
- Ana harcama grupları itibariyle 2019 yılı Nisan ayında endekste yer alan gruplardan sadece haberleşme grubunda %0,30 oranında düşüş gerçekleşti.
- TÜFE'de, bir önceki yılın aynı ayına göre ev eşyası %27,64, çeşitli mal ve hizmetler %27,47, sağlık %19,75 ve lokanta ve oteller %19,58 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama gruplarıdır.
- İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'de 2019 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %1,45, bir önceki yılın Aralık ayına göre %1,77, bir önceki yılın aynı ayına göre %16,78 ve on iki aylık ortalamalara göre %18,48 artış gerçekleşti.
- Nisan 2019'da endekste kapsanan 418 maddeden; 42 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 294 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 82 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Grafik 1. Tüketici Fiyat Endeksi Yıllık Değişimi

	Nisan 2019	Nisan 2018
Bir önceki aya göre değişim oranı	1,69	1,87
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	4,00	4,69
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	19,50	10,85
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	19,39	11,06

Tablo 1. Tüketici Fiyat Endeksi % Değişim Oranı

1.2. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi

- Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2019 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %2,98, bir önceki yılın Aralık ayına göre %5,18, bir önceki yılın aynı ayına göre %30,12 ve on iki aylık ortalamalara göre %32,24 artış gösterdi. Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocaklığı sektöründe %3,45, imalat sanayi sektöründe %2,86, elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektöründe %4,96 ve su temini sektöründe %0,36 artış olarak gerçekleşti.

Grafik 2. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Yıllık Değişimi

- Bir önceki aya göre en fazla artış; %17,12 ile ham petrol ve doğal gaz, %8,83 ile tütün ürünleri, %7,40 ile kok ve rafine petrol ürünleri olarak gerçekleşti. Buna karşılık içecekler %0,86, ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç) %0,29 ile bir önceki aya göre azalan alt sektörler oldu.
- Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2019 yılı Nisan ayında aylık ve yıllık en fazla artış enerjide gerçekleşti.

	Nisan 2019	Nisan 2018
Bir önceki aya göre değişim oranı	2,98	2,6
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	5,18	8,03
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	30,12	16,37
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	32,24	15,36

Tablo 2. Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksi % Değişim Oranları

1.3 Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi, Mart 2019

- Ülke sınırları içinde üretimi yapılarak yurt dışına ihraç edilen malların üretici fiyatlarındaki değişimi ölçen yurt dışı üretici fiyat endeksi (YD-ÜFE), 2018 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre %18,16, bir önceki yılın Aralık ayına göre %44,88, bir önceki yılın aynı ayına göre %59,12 ve on iki aylık ortalamalara göre %27,04 artış gösterdi. Sanayinin iki sektörünün bir önceki aya

göre değişimleri; madencilik ve taşocaklığı sektöründe %17,53 artış, imalat sanayi sektöründe ise %18,17 artış olarak gerçekleşti.

Grafik 3. Yurt dışı üretici fiyat endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı, Mart 2019

- Bir önceki aya göre en fazla artış; %11,34 ile kok ve rafine petrol ürünleri, %6,89 ile metal cevherleri, %4,63 ile bilgisayarlar ile elektronik ve optik ürünler sektöründe gerçekleşti. Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2019 yılı Mart ayında en fazla aylık artış enerji mallarında ve en fazla yıllık artış dayanıklı tüketim mallarında gerçekleşti.

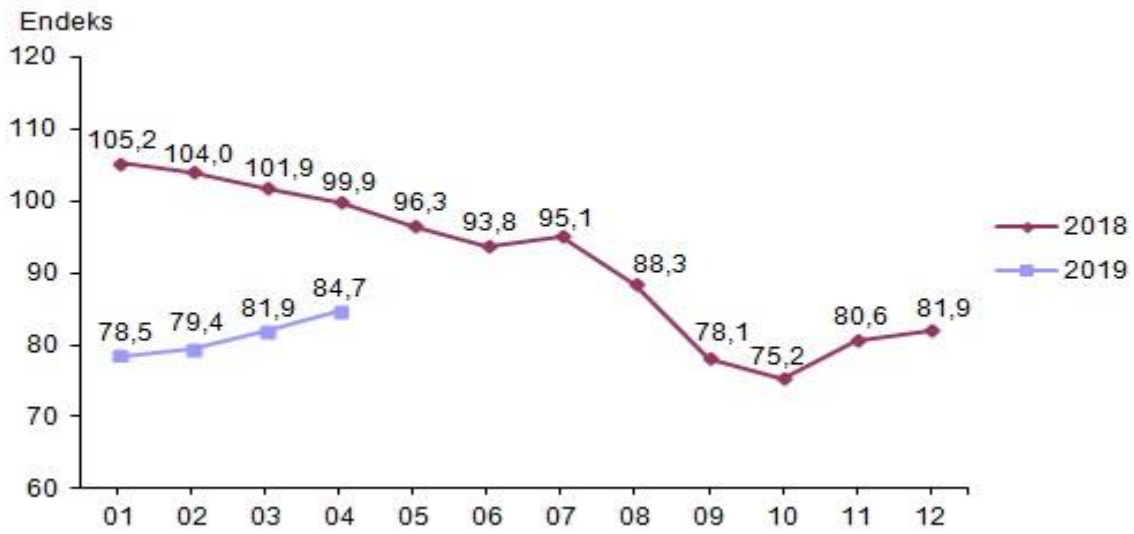
Sektörler ve ana sanayi grupları	Endeks	Aylık değişim %	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim (%)	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim (%)	On iki aylık ortalamalara göre değişim (%)
Yurt dışı ÜFE	304,97	3,44	3,45	32,24	39,82
Madencilik ve taşocaklığı	311,45	5,24	4,97	37,94	41,56
İmalat sanayi	304,85	3,40	3,41	32,13	39,79
Ara malı	324,76	3,68	2,06	32,46	42,43
Dayanıklı tüketim malı	268,33	2,8	4,85	34,64	37,41
Dayanısız tüketim malı	292,49	2,4	2,63	30,06	35,09
Enerji	349,43	11,34	24,68	33,97	58,07
Sermaye malı	286,76	3,51	3,77	32,48	39,94

Tablo 3. Yurt dışı üretici fiyat endeksi ve değişim oranları, Mart 2019

2. GÜVEN ENDEKSLERİ

2.1. Ekonomik Güven Endeksi

- Ekonomik güven endeksi Mart ayında 81,9 iken, Nisan ayında %3,4 oranında artarak 84,7 oldu. Ekonomik güven endeksindeki artış, tüketici, reel kesim (imalat sanayi) ve hizmet sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı.
- Nisan ayında tüketici güven endeksi 63,5 değerine, reel kesim güven endeksi 100 değerine ve hizmet sektörü güven endeksi 83,1 değerine yükseldi. Nisan ayında perakende ticaret sektörü güven endeksi 90,6 değerine, inşaat sektörü güven endeksi ise 53,9 değerine geriledi.

Grafik 4. Ekonomik güven endeksi, Nisan 2019

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	03/2019	04/2019	03/2019	04/2019
Ekonomik güven endeksi	304,97	3,44	3,45	32,24
Tüketici güven endeksi	311,45	5,24	4,97	37,94
Reel kesim güven endeksi	304,85	3,40	3,41	32,13
Hizmet sektörü güven endeksi	324,76	3,68	2,06	32,46
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	268,33	2,8	4,85	34,64
İnşaat sektörü güven endeksi	292,49	2,4	2,63	30,06

Tablo 4. Ekonomik güven endeksi, sektörel endeksler ve değişim oranları, Nisan 2019

ACIKLAMALAR

Ekonomik güven endeksi, tüketici ve üreticilerin genel ekonomik duruma ilişkin değerlendirme, beklenti ve eğilimlerini özetleyen bir bileşik endekstir. Endeks, mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, reel kesim, hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşmaktadır.

Ekonomik güven endeksi hesaplamasında, her bir sektörün ağırlığı o sektörün normalleştirilmiş alt endekslerine eşit dağıtılarak uygulanmakta, güven endekslerine doğrudan uygulanmamaktadır. Bu kapsamda tüketici, reel kesim, hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörlerine ait toplam 20 alt endeks hesaplamada kullanılmaktadır.

Ekonomik güven endeksinin hesaplamasında kullanılan alt endeksler her ayın ilk iki haftasında derlenen veriler kullanılarak hesaplanmaktadır. Ekonomik güven endeksinin 100'den büyük olması genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, 100'den küçük olması ise genel ekonomik duruma ilişkin kötümserliği göstermektedir.

2.2 Tüketici Güven Endeksi

- Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Nisan ayında bir önceki aya göre %6,9 oranında arttı; Mart ayında 59,4 olan endeks Nisan ayında 63,5 oldu.
- Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi Mart ayında 78,3 iken, Nisan ayında %5,1 oranında artarak 82,2 oldu. Genel ekonomik durum beklentisi endeksi (gelecek 12 aylık döneme ilişkin) Mart ayında 78,6 iken, Nisan ayında %4,8 oranında artarak 82,4 oldu.
- İşsiz sayısı beklentisi endeksi (gelecek 12 aylık döneme ilişkin) Mart ayında 58,9 iken Nisan ayında %7,8 oranında artarak 63,5 oldu.
- Tasarruf etme ihtimali endeksi (gelecek 12 aylık döneme ilişkin) Mart ayında 22 iken, Nisan ayında %18,3 oranında artarak 26 oldu.

Grafik 5. Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Nisan 2019

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	03/2019	04/2019	03/2019	04/2019
Tüketici güven endeksi	59,4	63,5	2,9	6,9
Hanenin maddi durum beklentisi	78,3	82,2	4,0	5,1
Genel ekonomik durum beklentisi	78,6	82,4	4,9	4,8
İşsiz sayısı beklentisi	58,9	63,5	-0,1	7,8
İnşaat sektörü güven endeksi	22,0	26,0	-0,1	18,3

Tablo 5. Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, alt endeksleri ve değişim oranlar, Nisan 2019

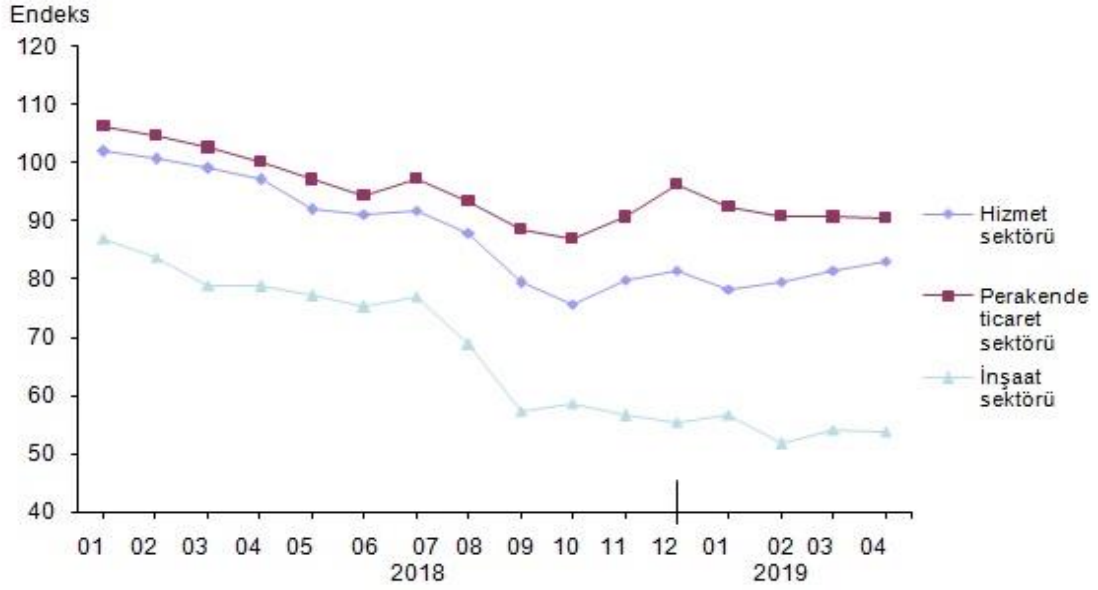
AÇIKLAMALAR

Aylık tüketici eğilim anketi ile tüketicilerin maddi durum ve genel ekonomiye ilişkin mevcut durum değerlendirmeleri ile gelecek dönem beklentileri, harcama ve tasarruf eğilimleri ölçülmektedir.

Anket sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi 0-200 aralığında değer alabilmektedir. Tüketici güven endeksinin 100'den büyük olması tüketici güveninde iyimser durumu, 100'den küçük olması tüketici güveninde kötümser durumu göstermektedir.

2.3 Sektörel Güven Endeksleri

- Mevsim etkilerinden arındırılmış hizmet sektörü güven endeksi Mart ayında 81,6 iken, Nisan ayında %1,9 oranında artarak 83,1 oldu. Hizmet sektöründe bir önceki aya göre; iş durumu, hizmetlere olan talep ve hizmetlere olan talep beklentisi endeksleri sırasıyla %2,1, %1,7 ve %1,9 artarak 78,9, 76 ve 94,5 değerlerini aldı.
- Mevsim etkilerinden arındırılmış perakende ticaret sektörü güven endeksi Nisan ayında %0,1 oranında azalarak 90,6 oldu. Perakende ticaret sektöründe bir önceki aya göre; iş hacmi-satışlar ve mevcut mal stok seviyesi endeksleri sırasıyla %1,1 ve %4,6 azalarak 76,1 ve 107,7 değerlerini aldı. İş hacmi-satışlar beklentisi endeksi ise %7 artarak 87,9 oldu.

Grafik 6. Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel güven endeksleri

- Mevsim etkilerinden arındırılmış inşaat sektörü güven endeksi bir önceki ayda 54,1 iken, Nisan ayında %0,3 oranında azalarak 53,9 oldu. İnşaat sektöründe bir önceki aya göre; alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi endeksi %1,8 azalarak 40,8 değerini aldı. Toplam çalışan sayısı beklentisi endeksi ise %0,7 artarak 67 oldu.

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	03/2019	04/2019	03/2019	04/2019
Hizmet sektörü güven endeksi	81,6	83,1	2,6	1,9
İş durumu (son 3 aylık dönemde)	77,3	78,9	3,0	2,1
Hizmetlere olan talep (son 3 aylık dönemde)	74,8	76,0	3,2	1,7
Hizmetlere olan talep beklentisi (son 3 aylık dönemde)	92,7	94,5	1,9	1,9
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	90,7	90,6	-0,1	-0,1
İş hacmi - satışlar (son 3 aylık dönemde)	77,0	76,1	4,0	-1,1
Mevcut mal stok seviyesi	112,9	107,7	0,2	-4,6
İş hacmi - satışlar beklentisi (gelecek 3 aylık dönemde)	82,1	87,9	-3,9	7,0
İnşaat sektörü güven endeksi	54,1	53,9	4,4	-0,3
Alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi	41,6	40,8	1,9	-1,8
Toplam çalışan sayısı beklentisi (gelecek 3 aylık dönemde)	66,6	67,0	6,1	0,7

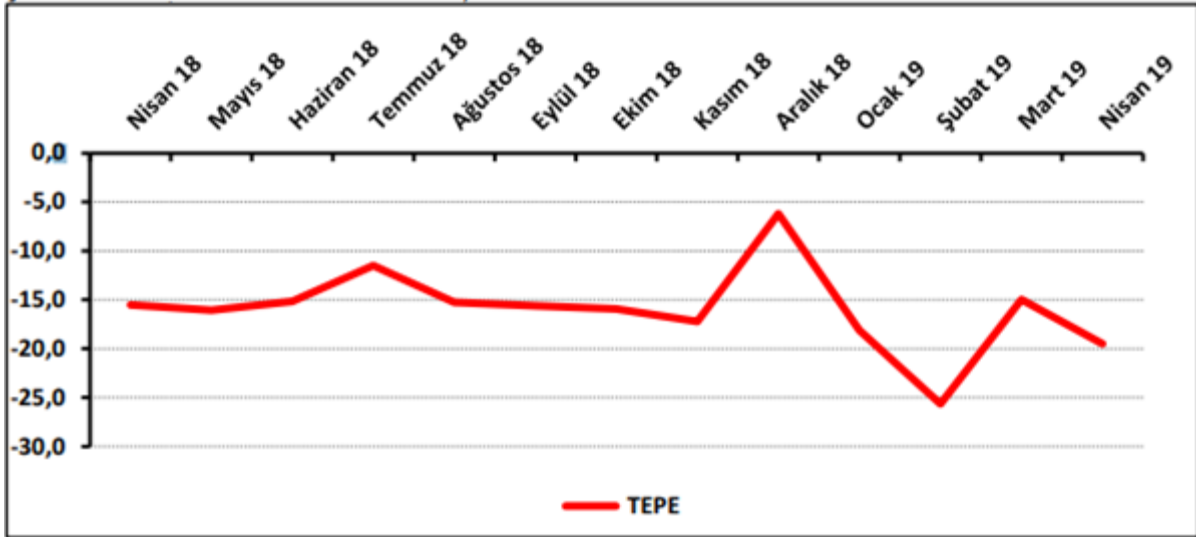
Tablo 6. Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel güven endeksleri, alt endeksleri ve değişim oranları

AÇIKLAMALAR

Sektörel güven endeksleri 0-200 aralığında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması sektörün mevcut ve gelecek döneme ilişkin iyimserliğini, 100'den küçük olması ise kötümserliğini göstermektedir.

2.4. TEPAV Perakende Güven Endeksi

- Perakende güveni, Nisan ayında bir önceki aya göre 4,5 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre 4,0 puan azaldı. Perakende güveninin geçen yıla ve geçen aya göre azalışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentilerindeki düşüş etkili oldu. “Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörü, Nisan ayında perakende güveninde en fazla artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye, geçen yıla göre AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.
- Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı Nisan ayında -19,5 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 4,0 puan, geçen aya göre 4,5 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla ve geçen aya göre azalışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki kötüleşme etkili olmuştur.

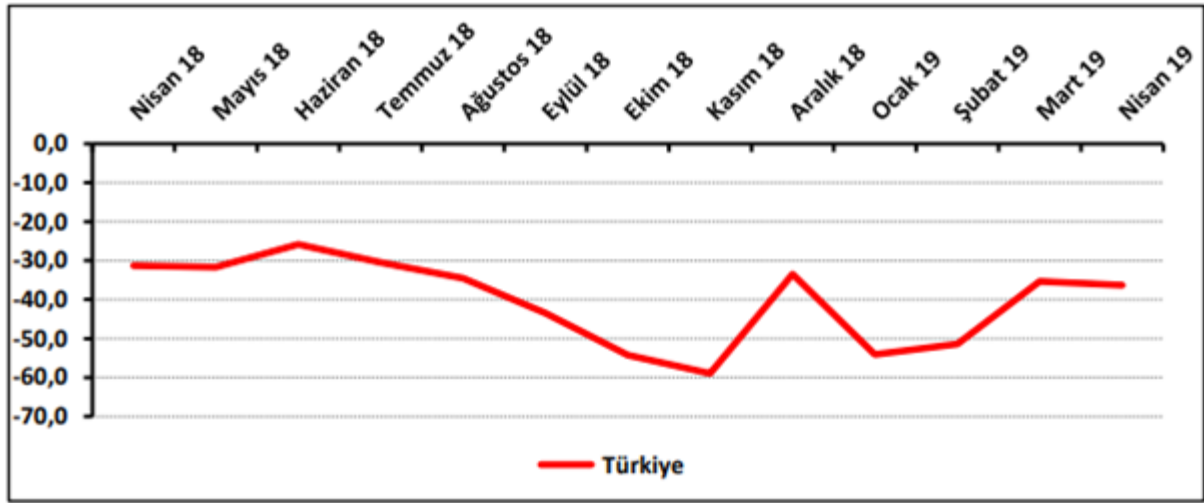

Grafik 7. TEPAV Perakende Güven Endeksi Son Bir Yıllık Değişimi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-15,2	-25,7	-17,2	-18,1	-15,0	-16,5	-20,0	-17,6	-16,9	-12,9	-15,5	-14,5
2018	-13,8	-10,6	-12,4	-15,5	-16,1	-15,2	-11,5	-15,3	-15,6	-15,9	-17,2	-6,2
2019	-18,1	-25,6	-15,0	-19,5								

Tablo 7. TEPAV Perakende Güven Endeksinin Son Üç Yıllık Karşılaştırması

- Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Nisan 2019'da -12,5 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 2,1 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 4,0 puan azaldı. Nisan 2019'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 32,3'ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 32,9'u işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 34,7 oldu.
- İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Nisan 2019'da -36,3 puan değerini alarak, Mart 2019'a göre 1,0 puan, Nisan 2018'e göre 5,0 puan azaldı. Nisan 2019'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 18,6'sı geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 54,9 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 26,5 oldu.

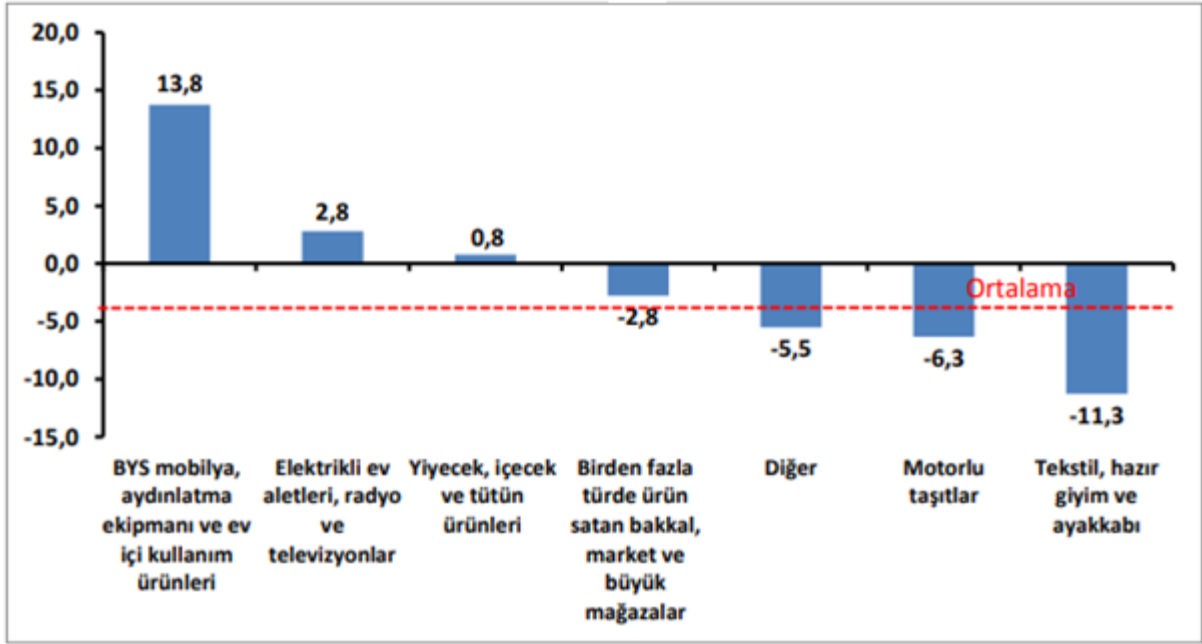

Grafik 8. İşlerin Geçen Yılın Aynı Dönemine Göre Durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-43,3	-36,3	-41,3	-38,6	-39,4	-41,6	-38,5	-36,6	-39,8	-39,8	-45,6	-44,7
2018	-37,6	-19,5	-31,1	-31,3	-31,7	-25,8	-30,5	-34,5	-43,5	-54,3	-59,0	-33,5
2019	-54,1	-51,4	-35,3	-36,3								

Tablo 8. İşlerin Son Üç Yıla Göre Karşılaştırılması

- Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Nisan 2019'da, geçen yılın aynı dönemine göre “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörlerinde artış; “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “motorlu taşıtlar” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörlerinde azalış gösterdi. “Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörleri ortalamanın üzerinde değer aldı. “Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörü perakende güveninde en fazla azalış gösteren sektör oldu.

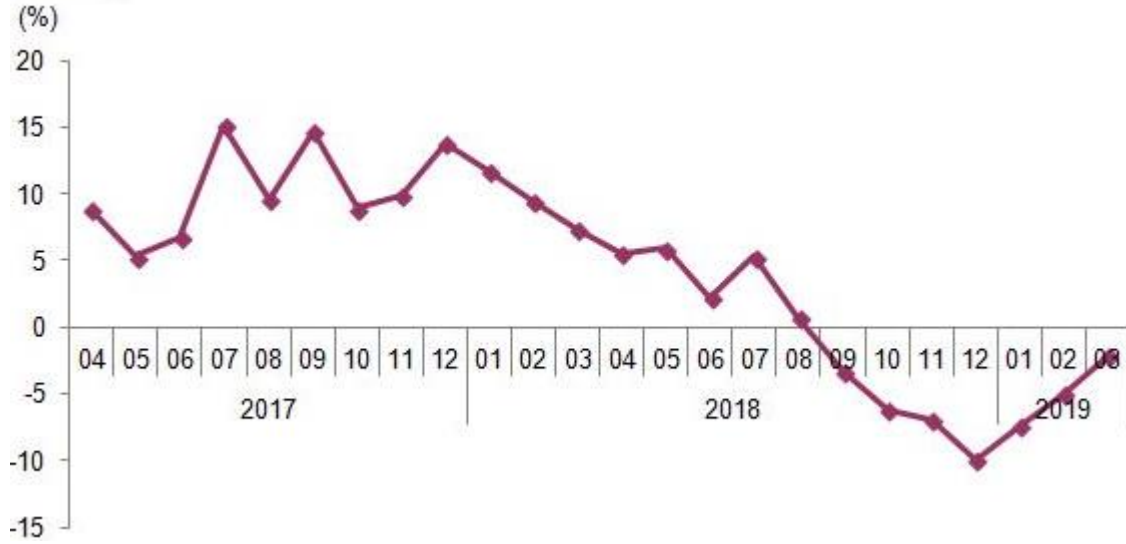
Grafik 9. Alt Sektör Bazında TEPE'nin Nisan 2019'da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi

- TEPE anketine soru bazında bakıldığında Nisan 2019'da, "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri", "işlerin geçen yıla göre durumu" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergeleri hem Nisan 2018'e göre hem de Mart 2019'a göre azalış gösterdi. "Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" göstergesi ise Nisan 2018'e göre azalırken, Mart 2019'a göre arttı.

3. SANAYİ ENDEKSLERİ

3.1 Sanayi Üretim Endeksi, Mart 2019

- Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Mart ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %2,2 artarken, imalat sanayi sektörü endeksi %2,6 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %0,7 azaldı.

Grafik 10. Takvim etkisinden arındırılmış yıllık değişim oranları

- Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Mart ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %4,1 ve imalat sanayi sektörü endeksi %2,2 artarken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %0,6 azaldı.
- 2019 yılı birinci çeyreğinde takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4,8 azaldı. Bir önceki çeyreğe göre mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi ise %1,7 arttı.

	Arındırılmamış	Takvim etkisinden arındırılmış		Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış	
Sanayi ve ana sanayi grupları	Endeks	Endeks	Yıllık değişim (%)	Endeks	Aylık değişim (%)
Toplam sanayi	115,0	115,2	-2,2	113,6	2,1
Madencilik ve taşocaklığı	106,4	107,5	2,2	118,4	4,1
İmalat sanayi	115,4	115,7	-2,6	113,4	2,2
Elektrik, gaz, buhar	113,8	112,9	-0,7	113,9	-0,6
Ara malı	110,1	109,9	-5,6	108,4	2,7
Dayanıklı tüketim malı	114,1	114,3	5,1	112,0	1,6
Dayanısız tüketim malı	117,5	118,0	0,6	117,3	1,4
Enerji	117,2	116,7	3,5	117,9	-0,6
Sermaye malı	121,2	122,5	-3,2	118,5	3,4
Düşük teknoloji	115,4	115,5	0,6	114,2	2,2
Orta düşük teknoloji	107,1	106,8	-9,0	106,4	1,5
Orta ileri teknoloji	119,9	120,8	-2,5	114,0	4,2
İleri teknoloji	152,0	156,8	13,5	152,7	-1,8

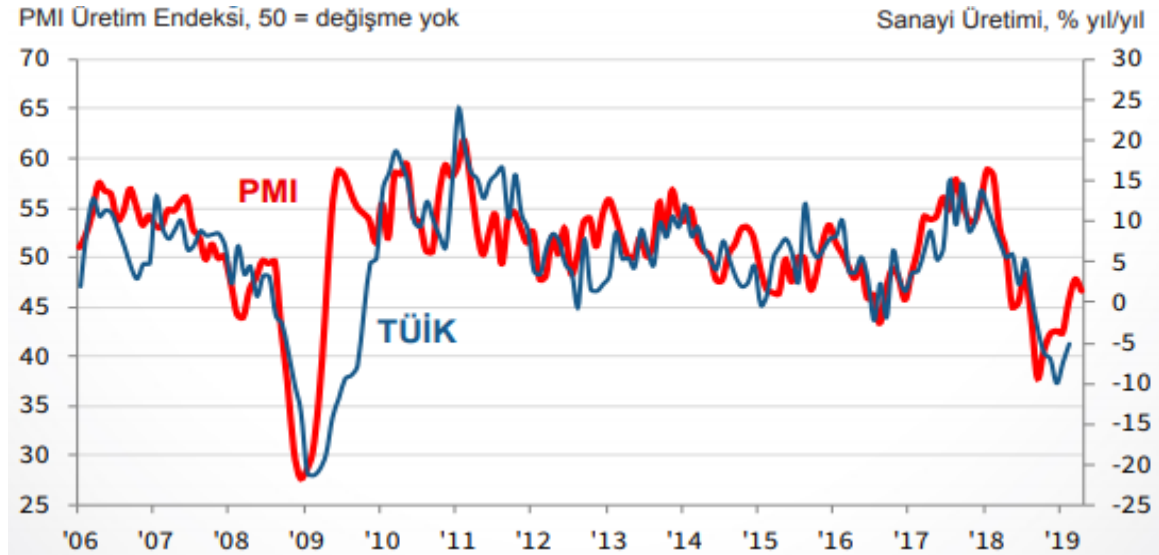
Tablo 9. Sanayi Üretim Endeksi ve Değişim Oranları

3.2 İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye PMI İmalat Sanayi Raporu

Nisan 2019 Raporu Önemli Hususlar

- ❖ Üretim ve yeni siparişler yavaşlamayı sürdürdü.
  - ❖ İstihdamda genel olarak değişim gözlenmedi.
  - ❖ Türk lirasındaki zayıflık fiyat baskılarının güçlenmesine yol açtı.
- İstanbul Sanayi Odası ve IHS Markit'ten elde edilen PMI® anket verileri, Nisan ayında Türk imalatçıları açısından zorlu piyasa koşullarının sürdüğüne işaret etmiştir. Yeni siparişlerde yavaşlamanın devam etmesi, üretim ve satın alma faaliyetlerinde ivme kaybına yol açtığı ve istihdamın genel olarak istikrarlı seyretmesi anketin pozitif gelişmelerinden biri olarak kayda geçilmiştir.
  - Mart'ta 47,2 olarak kaydedilen PMI endeksi Nisan'da 46,8 seviyesinde gerçekleşmiş ve Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında yavaşlamanın devam ettiğini göstermiştir. Yeni siparişlerdeki yetersizliğin yansıması olarak üretim düşüşü yaşanmış, Nisan ayında zorlu talep koşullarının devam etmesi hem toplam yeni işlerde hem de yeni ihracat siparişlerinde yavaşlamaya yol açmıştır.

Grafik 11. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye PMI Endeksi

- Ancak yeni ihracat siparişlerdeki yavaşlama toplam yeni siparişlerdekine kıyasla çok daha ılımlı gerçekleşerek, üretimdeki yavaşlama devam etmesi ile imalatçıların istihdam düzeyi genel olarak aynı düzeyde tuttu. Bu gelişmede bazı firmaların olumlu beklentileri ve yeni ürün geliştirmeye yönelik çalışmaları etkili oldu. Anket verileri girdi maliyetlerinde geçen yılın Ekim ayından beri en sert artışın yaşandığına işaret ederken firmalar bu durumu Türk lirasının dolar karşısındaki zayıflığına bağladı. Bunun yansıması olarak nihai ürün fiyatları enflasyonu son 6 ayın en yüksek hızında gerçekleşti.
- Yeni siparişlerdeki yavaşlığın yansıması olarak firmalar stok azaltmaya Nisan ayında da devam ettiklerini belirttiler. Hem üretim öncesi hem de üretim sonrası stoklar önceki aya göre daha yüksek oranda azalma kaydetti. Girdi talebinin azlığına rağmen ödemelere ilişkin yaşanan zorlukların etkisiyle tedarikçilerin teslimat süreleri uzamaya devam etti.

3.3 İstanbul Sanayi Odası (İSO) İhracat İklimi Endeksi

Nisan 2019 Raporu Önemli Hususlar

- Avrupa'da talep iyileşme belirtileri gösterdi
- Orta Doğu'da güçlü büyüme devam etti
- ABD'de ekonomik aktivite daha yavaş arttı
- Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, İstanbul Sanayi Odası tarafından ulusal PMI anketlerindeki PMI üretim endekslerinin bir araya getirilerek ağırlıklandırılmasıyla hesaplanmaktadır. Ağırlıklar, ihracat pazarlarının Türk imalat sektörü ihracatından aldıkları paylara ilişkin istatistikler kullanılarak oluşturulmaktadır.
- Mart ayında 52,3 olan İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi Nisan ayında 52,2 seviyesinde gerçekleşmiş ve Türk imalatçıların ihracat ikliminde 2019'un geride kalan aylarına benzer pozitif bir seyir izlemiştir. İhracat talebindeki bu güçlenmeyle birlikte mevcut iyileşme trendi altı yılı geride bırakmıştır.

- Türk imalatçıların ihracat pazarlarındaki talep koşulları Nisan ayında ılımlı şekilde iyileşmeye devam etmiş, Orta Doğu büyümenin temel kaynaklarından biri olma özelliğini korurken Avrupa'da büyüme toparlanma belirtileri göstermi olup, ABD'de talep yavaşlamıştır.

Grafik 12. İstanbul Sanayi Odası (İSO) İmalat PMI İhracat İklimi Endeksi

AÇIKLAMA

İmalat PMI İhracat İklimi Endeksi değerinin bir önceki aya göre 50'nin üzerinde olması, Türk imalatçıların ihracat ikliminin pozitif seyrizlediğini göstermektedir.

3.4 MÜSAİD SAMEKS (Satınalma Müdürleri Endeksi)

- 2019 yılı Nisan ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, bir önceki aya göre 3,5 puan azalarak 44,4 değerine gerilemiştir. 2019 yılı Nisan ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, bir önceki aya göre 3,5 puan azalarak 44,4 değerine gerilemiştir. Endekste gözlenen bu azalışta hizmet endeksinin önceki aya göre 4,2 puan azalarak 44,5 puana gerilemesi etkili olurken, sanayi endeksi de 0,1 puan azalarak 46,8 seviyesine gerileyerek bileşik endekste gözlenen düşüşe sınırlı bir etkide bulunmuştur.
- Hizmet sektöründe gerçekleşen gerilemede girdi alımlarında gözlenen yavaşlama etkili olurken, sanayi sektöründeki düşüşte ise yeni siparişlerin önceki aya göre azalması dikkat çekmektedir. Böylece 2018 yılı Eylül ayında başlayan durgunluk Nisan ayında da devam etmiş ve mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, reel sektöre yönelik olumsuz bir görünüm arz etmiştir.

Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi

- Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Sanayi Sektörü Endeksi, 2019 yılı Nisan ayında, bir önceki aya göre 0,1 puan azalarak 46,8 seviyesine gerilemiştir. Sanayi sektörüne ilişkin yeni siparişler, önceki aya göre 1,4 puan azalış kaydetmiş ve endekste düşüşün temel belirleyicisi olmuştur.
- Yeni siparişlerde gözlenen düşüşe karşın girdi alımlarında 2,5 puan artış kaydedilmiştir. Girdi alımlarının 50 referans değerinin üzerindeki seyrini sürdürmesi, sanayi sektöründe faaliyet gösteren firmaların sektöre yönelik güvenlerinin sürdüğüne işaret etmektedir. Yeni siparişlerde gözlenen düşüşe rağmen girdi alımlarındaki artışın sürmesiyle; sektöre yönelik üretim 2,1 puan artarak 46,5 seviyesine yükselmiştir. Bu gelişmeler neticesinde nihai mal stoku alt endeksinde de 3,9 puanlık artış kaydedilmiştir. Bu dönemde sanayi sektörüne yönelik istihdam ise 6,9 puan birden gerileyerek 43,0 seviyesine düşmüştür. Son 12 ay boyunca 50 referans değerinin altında yer alan istihdam alt endeksi, sanayi sektöründe istihdam kaybının sürdüğüne işaret etmektedir.

- Böylece mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Sanayi Endeksinde bir önceki ay gözlenen toparlanma eğilimi Nisan 2019 döneminde son bulmuş ve 50 referans değerinin altındaki endeks, sektördeki durağan seyrin devam ettiğine işaret etmiştir.

Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi

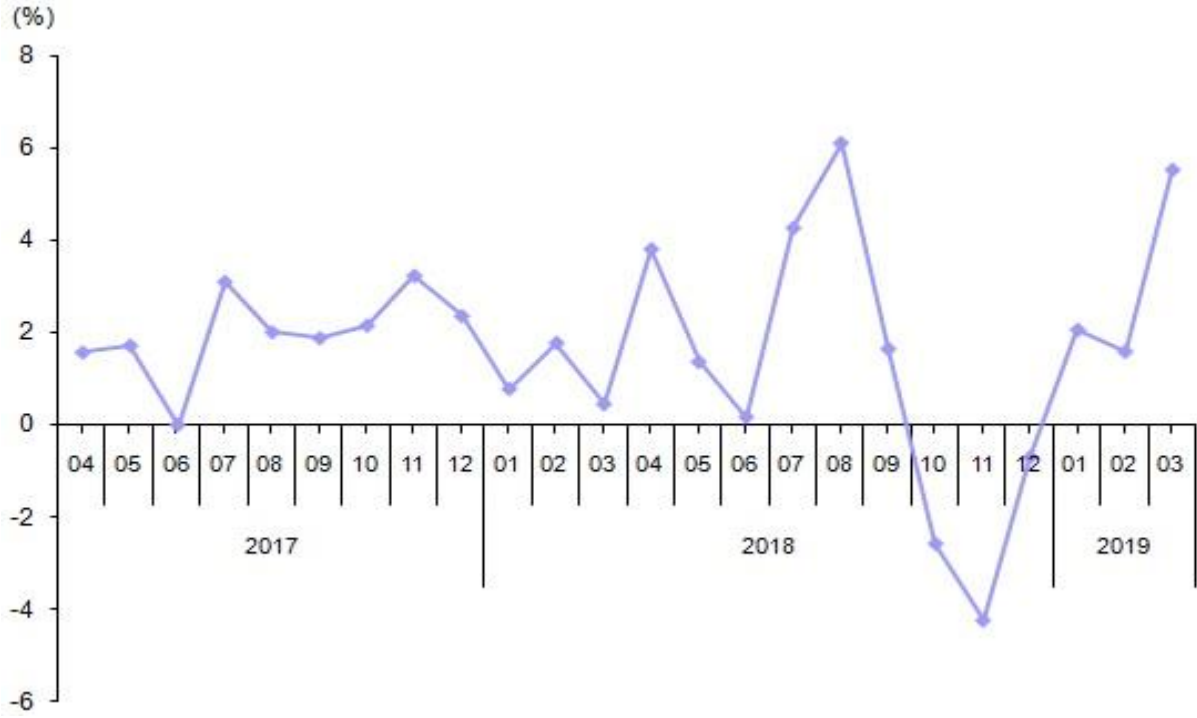
- Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Hizmet Sektörü Endeksi, 2019 yılı Nisan ayında, bir önceki aya göre 4,2 puan azalarak 44,5 seviyesine gerilemiştir. Hizmet sektörüne yönelik girdi alımları önceki aya göre 4,2 puan birden azalarak 55,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Gözlenen bu gerilemeye karşın girdi alımları, 50 referans değerinin üzerinde seyretmiş ve olumlu görünümünü sürdürmüştür. Girdi alımlarında gerçekleşen hız kaybına bağlı olarak, sektöre ilişkin iş hacmi önceki aya göre 5,8 puan düşüş kaydederek 35,7 puana gerilemiştir. Böylece hizmet sektörüne ilişkin iş hacmi yılın en düşük seviyesinde gerçekleşmiştir. Satın alımlardaki ivme kaybına bağlı olarak iş hacminin hızlı bir şekilde gerilemesi, bu dönemde firmaların mevcut stoklarını tüketme yoluna gitmelerine neden olmuş ve nihai mal stoku alt endeksi 2,5 puan azalarak 43,4 seviyesine gerilemiştir.
- Bu gelişmelere bağlı olarak, hizmet sektörüne ilişkin istihdam alt endeksi de düşüşünü sürdürmüş ve önceki aya göre 2,4 puan azalarak 44,8 seviyesinde gerilemiştir. Böylece mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Hizmet Sektörü Endeksi, Şubat ve Mart aylarındaki belirgin toparlanmasının ardından, Nisan ayı itibarıyla yeniden ivme kaybetmiş ve sektörün geneline yönelik olumsuz bir görünüm arz etmiştir.

3.5 Ciro Endeksleri

- Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında takvim etkilerinden arındırılmış ciro endeksi, 2019 yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %20,8 arttı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış toplam ciro endeksi ise bir önceki aya göre %5,5 arttı.

Grafik 13. Takvim etkilerinden arındırılmış toplam ciro yıllık değişim oranı

Grafik 14. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış toplam ciro aylık değişim oranı

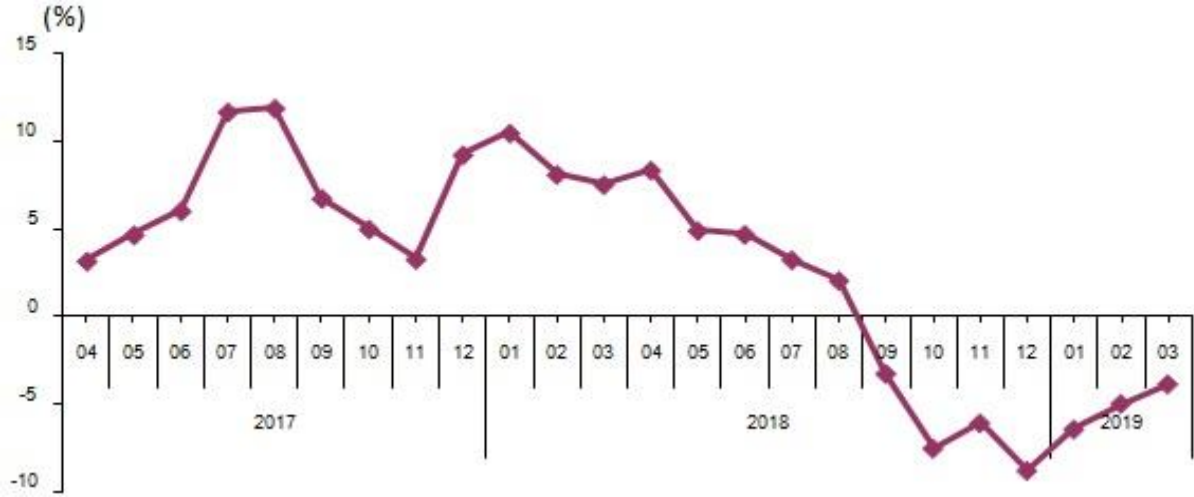
- Takvim etkilerinden arındırılmış ticaret ciro endeksi, 2019 yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %17 arttı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ticaret ciro endeksi ise bir önceki aya göre %5,1 arttı.
- Takvim etkilerinden arındırılmış hizmet ciro endeksi, 2019 yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %24,7 arttı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış hizmet ciro endeksi ise bir önceki aya göre %4,2 arttı.

	Arındırılmamış	Takvim etkisinden arındırılmış		Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış	
Sektörler	Endeks	Endeks	Yıllık değişim (%)	Endeks	Aylık değişim (%)
Toplam ciro	188,7	189,3	20,8	193,6	5,5
Sanayi	211,4	211,4	25,8	206,3	5,3
İnşaat	163,5	166,2	16,2	211,4	11,6
Ticaret	180,5	181,3	17,0	181,9	5,1
Hizmet	183,9	184,3	24,7	198,1	4,2

Tablo 10. Ciro endeksleri ve değişim oranları

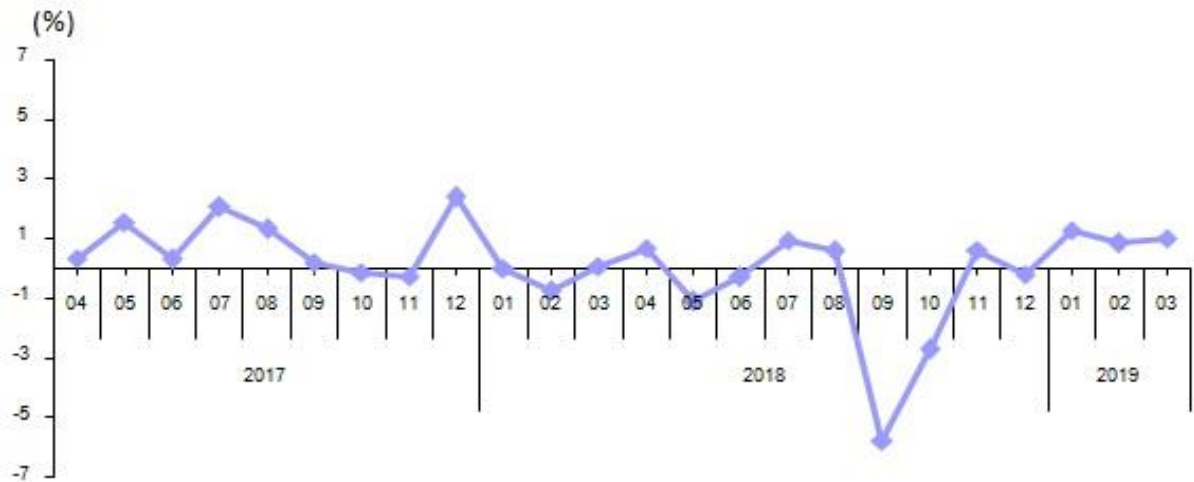
3.6. Perakende Satış Endeksleri

- Takvim etkilerinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satış hacmi 2019 yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %3,8 azaldı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları %0,6, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) %5,4, otomotiv yakıtı satışları %4,1 azaldı.

Grafik 15. Takvim etkilerinden arındırılmış perakende satış hacmi yıllık değişim oranı

- Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sabit fiyatlarla perakende satış hacmi 2019 yılı Mart ayında bir önceki aya göre %1 arttı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları %1,1, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) %1,7 artarken, otomotiv yakıtı satışları %0,8 azaldı.

Grafik 16. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış perakende satış hacmi aylık değişim oranı

- Takvim etkilerinden arındırılmış cari fiyatlarla perakende ciro 2019 yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %16,3 arttı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları %19, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) %15,8, otomotiv yakıtı satışları %13,8 arttı.
- Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış cari fiyatlarla perakende ciro 2019 yılı Mart ayında bir önceki aya göre %3 arttı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları %2, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) %3,7, otomotiv yakıtı satışları %2,7 arttı.

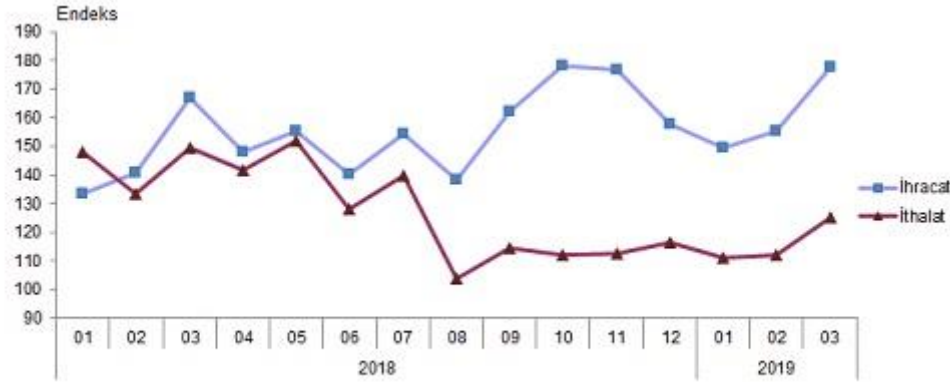
4. DIŞ TİCARET ENDEKSLERİ, Mart 2019

- İhracat birim değer endeksi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %6,3 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde %3,7, ham maddelerde (yakıt hariç) %5,5, yakıtlarda %0,5 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) %6,7 azaldı. İhracat birim değer endeksi 2019 yılı birinci çeyrekte bir önceki yılın birinci çeyreğine göre %6 azaldı.
- İthalat birim değer endeksi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %1,7 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde %1,8, ham maddelerde (yakıt hariç) %8,1 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) %4 azalırken, yakıtlarda %7,8 arttı. İthalat birim değer endeksi 2019 yılı birinci çeyrekte bir önceki yılın birinci çeyreğine göre %2,3 azaldı.

Sektörler (SITC Rev. 3)	İhracat			İthalat		
	Endeks		Değişim (%)	Endeks		Değişim (%)
	Mart 2018	Mart 2019	2019 Mart / 2018 Mart	Mart 2018	Mart 2019	2019 Mart / 2018 Mart
Birim değer endeksleri						
Genel	98,0	91,9	-6,3	92,6	91,0	-1,7
Gıda, içecek ve tütün	95,2	91,7	-3,7	90,0	88,4	-1,8
Ham maddeler (yakıt hariç)	97,6	92,2	-5,5	93,9	86,3	-8,1
Yakıtlar	84,1	83,7	-0,5	76,7	82,6	7,8
İmalat (gıda, içecek ve tütün hariç)	98,5	92,0	-6,7	98,6	94,7	-4,0
SITC'de başka bir yerde sınıflandırılmayan mallar	116,3	112,7	-3,1	98,6	97,9	-0,7
Miktar endeksleri						
Genel	167,2	177,6	6,2	149,7	125,2	-16,3
Gıda, içecek ve tütün	154,0	160,0	3,9	245,4	238,2	-2,9
Ham maddeler (yakıt hariç)	158,4	149,8	-5,5	129,7	129,1	-0,5
Yakıtlar	117,5	215,2	83,1	136,3	139,9	2,6
İmalat (gıda, içecek ve tütün hariç)	171,8	182,8	6,4	138,7	107,2	-22,7
SITC'de başka bir yerde sınıflandırılmayan mallar	154,1	51,2	-66,8	638,6	480,7	-24,7

Tablo 11. Dış ticaret endeksleri, Mart 2019

- İhracat miktar endeksi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %6,2 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde %3,9, yakıtlarda %83,1 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) %6,4 artarken, ham maddelerde (yakıt hariç) %5,5 azaldı. İhracat miktar endeksi 2019 yılı birinci çeyrekte bir önceki yılın birinci çeyreğine göre %9,2 arttı.
- İthalat miktar endeksi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %16,3 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde %2,9, ham maddelerde (yakıt hariç) %0,5 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) %22,7 azalırken, yakıtlarda %2,6 arttı. İthalat miktar endeksi 2019 yılı birinci çeyrekte bir önceki yılın birinci çeyreğine göre %18,9 azaldı.

Grafik 17. Dış ticaret miktar endeksleri

- Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2019 Şubat ayında 161,1 olan ihracat miktar endeksi %2,9 artarak, 2019 Mart ayında 165,8 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2018 Mart ayında 161,3 olan ihracat miktar endeksi %10 artarak, 2019 Mart ayında 177,4 oldu.
- Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2019 Şubat ayında 121,2 olan ithalat miktar endeksi %0,5 azalarak, 2019 Mart ayında 120,6 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2018 Mart ayında 148,7 olan ithalat miktar endeksi %14,6 azalarak, 2019 Mart ayında 127 oldu.
- İhracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksine bölünmesiyle hesaplanan ve 2018 yılı Mart ayında 105,8 olarak elde edilmiş olan dış ticaret haddi, 4,8 puan azalarak, 2019 yılı Mart ayında 101 oldu. Dış ticaret haddi, 2019 yılı birinci çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre 4 puan azalarak 101,3 oldu.

4.1 Dış Ticaret İstatistikleri

- Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2019 yılı Mart ayında, 2018 yılının aynı ayına göre %0,4 azalarak 15 milyar 486 milyon dolar, ithalat %17,8 azalarak 17 milyar 622 milyon dolar olarak gerçekleşti.
- Mart ayında dış ticaret açığı %63,7 azalarak 2 milyar 137 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 Mart ayında %72,6 iken, 2019 Mart ayında %87,9'a yükseldi.

- Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2019 Mart ayında bir önceki aya göre ihracat %2,4, ithalat %2,5 arttı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2019 yılı Mart ayında önceki yılın aynı ayına göre ihracat %2,6 arttı, ithalat %15 azaldı.

		İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış ticaret dengesi		İhracatın ithalatı karşılama oranı
		Değişim		Değişim		Değişim		
Aylar	Yıl	Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)	(%)
Ocak - Mart	2018	41.136		61.895		-20.759		66,5
	2019	42.249	2,7	49.02	-20.8	-6.771	-67.4	86,2
Mart	2018	15.553		21.435		-5.882		72,6
	2019	15.486	-0,4	17.622	-17.8	-2.137	-63.7	87,9

Tablo 12. Aylara göre dış ticaret, Mart 2019

- Almanya'ya yapılan ihracat 2019 Mart ayında 1 milyar 403 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla 855 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 827 milyon dolar ile İtalya ve 782 milyon dolar ile Irak takip etti. Rusya'dan yapılan ithalat, 2019 yılı Mart ayında 1 milyar 969 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar 615 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 405 milyon dolar ile Çin ve 940 milyon dolar ile ABD izledi.
- Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.3 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Mart ayında ISIC Rev.3'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,9'dur. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %3,9'dur. İmalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %74,5'tir. Mart ayında yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %15,7'dir.

	Mart				Ocak - Mart			
	2018		2019		2018		2019	
Teknoloji Yoğunluğu	Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)	Değer	(%)
İhracat (FOB)								
Toplam imalat sanayi	14.708	100,0	14.691	100,0	38.509	100,0	39.797	100,0
Yüksek teknoloji ürünler	521	3,5	578	3,9	1.325	3,4	1.417	3,6
Orta yüksek teknoloji ürünler	5.421	36,9	5.252	35,7	14.204	36,9	14.208	35,7
Orta düşük teknoloji ürünler	3.902	26,7	3.998	27,2	10.085	26,2	11.046	27,8
Düşük teknoloji ürünler	4.834	32,9	4.863	33,1	12.895	33,5	13.126	33,0

Tablo 13. Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürünleri Dış Ticareti (milyon dolar)

SIRA	İLLER	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	KÜMÜLATİF
	TOPLAM	12796636.67	13195590.24	14962711.05	14066147.62	55021085.58
1	İSTANBUL	5,266,704.03	5,500,887.69	6,450,398.95	5,817,057.33	23,035,047.99
2	KOCAELİ	1,312,016.20	1,316,797.02	1,377,272.62	1,398,124.64	5,404,210.47
3	BURSA	1,108,740.02	1,165,339.43	1,453,525.65	1,248,811.08	4,976,416.18
4	İZMİR	780,487.13	801,381.08	829,262.36	807,339.23	3,218,469.80
5	ANKARA	617,818.31	607,630.37	706,832.79	666,625.11	2,598,906.58
6	GAZİANTEP	585,695.54	592,778.04	641,348.43	687,626.55	2,507,448.56
7	SAKARYA	404,531.95	442,959.55	500,244.83	474,809.63	1,822,545.96
8	MANİSA	299,411.93	358,549.93	376,842.69	375,281.12	1,410,085.67
9	DENİZLİ	251,788.15	239,519.77	286,113.13	276,673.11	1,054,094.17
10	HATAY	236,949.71	258,270.57	223,449.92	253,941.18	972,611.38
11	KONYA	172,458.90	161,944.75	183,335.36	182,641.85	700,380.86
12	KAYSERİ	154,104.39	163,191.02	174,932.87	180,154.07	672,382.35
13	ADANA	160,834.49	147,452.69	163,494.49	158,184.91	629,966.57
14	MERSİN	149,846.21	134,506.26	140,564.46	135,925.03	560,841.96
15	ANTALYA	106,784.52	131,122.81	120,946.26	107,718.43	466,572.02
16	TRABZON	89,299.43	96,485.40	99,496.04	82,637.54	367,918.41
17	ESKİŞEHİR	88,304.25	81,950.13	92,706.27	93,352.11	356,312.76
18	TEKİRDAĞ	79,962.56	80,386.83	86,714.81	86,435.24	333,499.44
19	K.MARAŞ	79,547.83	76,430.68	82,722.31	90,778.11	329,478.94
20	MARDİN	55,504.36	67,384.43	65,832.19	60,527.92	249,248.90
21	SAMSUN	58,803.54	59,313.31	59,549.94	56,292.09	233,958.88
22	BALIKESİR	48,755.78	42,253.69	63,013.78	51,472.21	205,495.45
58	ÇANAKKALE	6,146.00	3,351.46	4,486.26	4,680.56	18,664.28

Tablo 14. İl Bazında İhracat Rakamları (TİM)

SEKTÖR	1 - 30 NISAN			1 OCAK - 30 NISAN		
	2018	2019	DEĞ.	2018	2019	DEĞ.
Çelik	2043.05	1735.82	-15.04%	8344.22	6957.18887	-16.62%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	382.8	744.25	94,42%	1106.94643	1782.07318	60.99%
Demir ve Demir Dışı Metaller	2435.88	2872.98	17,94%	10291.08617	9987.00873	-2.95%
Deri ve Deri Mamulleri	303.56	466.29	53,60%	1032.41947	1925.77405	86.53%
Diğer Sanayi Ürünleri	0.234	3.9	1569,99%	9.37849	114.76564	1123.71%
Elektrik Elektronik	6535.6	5757.12	-11.91%	17131.34594	29621.73158	72.91%
Fındık ve Mamulleri	0	0	0	4.54581	0	-100.00%
Gemi ve Yat	86.77	0	-100.00%	405.31608	0	-100.00%
Halı	0	3.30038		8.73293	52.17946	497.50%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	4792.71	4378.65	-8.64%	21727.8112	17281.13476	-20.47%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	521.74	783.09	50.09%	1707.17904	3858.48942	126.02%
İklimlendirme Sanayii	129.78	46.82	-63.92%	497.99447	404.03049	-18.87%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	3212.97	2844.77	-11.46%	11358.89522	9976.79036	-12.17%
Kuru Meyve ve Mamulleri	2.24	3.05	36.37%	19.30517	9.81721	-49.15%
Madencilik Ürünleri	2471.7	3173.19	28.38%	10224.07039	9627.72102	-5.83%
Makine ve Aksamları	2085.6	2499.77	19.86%	10609.93787	9461.24886	-10.83%
Meyve Sebze Mamulleri	1379.83	1882.04	36.40%	4835.80582	5865.99546	21.30%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	1526.21	1464.99	-4.01%	5690.1276	5140.37978	-9.66%
Mücevher	0	11.46		0	135.7717	
Otomotiv Endüstrisi	4092.08	6050.17	47.85%	16422.42	19911.68753	21.25%
Savunma ve Havaacılık Sanayii	535.23	639.22	19.43%	2217.24096	2672.60211	20.54%
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	16448.9	15339.16	-6.75%	65141.29543	66290.64475	1.76%
Süs Bitkileri ve Mam.	602.48	387.17	-35.74%	2847.80345	3091.36763	8.55%
Tekstil ve Hammaddeleri	119.27	236.13	97.98%	609.60991	788.5203	29.35%
Yaş Meyve ve Sebze	0	0		0	0	
Zeytin ve Zeytinyağı	689.82	148.74	-78.43%	10059.317	538.52749	-94.65%
BALIKESİR TOPLAM İHRACATI	50398.57	51472.2	2.13%	202302.8117	205495.4504	1.58%
TÜRKİYE TOPLAM İHRACATI	13507641.96	14066147.62	4.13%	53,614,791.94	55,021,085.58	2.62%

Tablo 15. İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında Sektör İhracat Performansı (1000 dolar)

SIRA	ÜLKE	1 - 30 NİSAN			1 OCAK - 30 NİSAN		
		2018	2019	DEĞ.	2018	2019	DEĞ.
1	IRAK	7,419.47	12,622.88	70.13%	29,634.98	44,339.84	49.62%
2	ALMANYA	3,772.85	3,847.24	1.97%	17,590.36	15,292.15	-13.07%
3	İSPANYA	1,468.44	2,369.86	61.39%	12,231.41	13,009.78	6.36%
4	İTALYA	3,387.82	2,981.99	-11.98%	13,907.04	11,489.68	-17.38%
5	BREZİLYA	1,878.63	3,151.73	67.77%	6,615.30	9,437.47	42.66%
6	JAPONYA	708.85	0.00	-100.00%	10,373.95	9,036.73	-12.89%
7	ABD	1,775.44	1,574.19	-11.34%	8,070.75	6,674.61	-17.30%
8	ÇİN	1,234.54	1,727.35	39.92%	3,788.79	5,836.90	54.06%
9	BAE	1,436.25	966.31	-32.72%	8,726.59	5,721.88	-34.43%
10	İSRAİL	705.29	1,214.78	72.24%	3,542.63	4,191.87	18.33%
11	İSVEÇ	658.34	909.71	38.18%	2,497.31	3,965.66	58.80%
12	SUUDİ ARABİSTAN	1,864.09	1,368.70	-26.57%	6,017.61	3,812.82	-36.64%
13	KATAR	575.69	651.67	13.20%	3,078.72	3,529.77	14.65%
14	CEZAYİR	165.32	1,108.75	570.66%	1,053.95	3,303.31	213.42%
15	DANİMARKA	235.08	110.47	-53.01%	592.48	3,082.08	420.20%
16	BULGARİSTAN	622.68	1,391.47	123.46%	2,036.10	3,030.08	48.82%
17	HONG KONG	833.62	400.90	-51.91%	2,972.00	2,838.07	-4.51%
18	FRANSA	592.40	680.94	14.95%	2,921.10	2,685.17	-8.08%
19	BİRLEŞİK KRALLIK	619.69	580.85	-6.27%	2,725.94	2,473.34	-9.27%
20	İRAN	526.17	1,083.40	105.90%	1,697.21	2,388.27	40.72%
21	AVUSTURYA	395.51513	550.37789	39.15%	1,590.84	2,186.34	37.43%
22	HOLLANDA	632.6227	486.38973	-23.12%	2,139.78	2,160.12	0.95%
23	LİBYA	329.59551	922.99044	280.04%	988.68	2,122.19	214.65%
24	KUZAY KIBRIS TÜRK CUM.	181.21378	137.49995	-24.12%	977.91	2,066.64	111.33%
25	ÖZBEKİSTAN	4,367.24	774.46885	17.73%	5,192.83	2,066.15	-60.21%

Tablo 16. İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında Ülke İhracat Performansı (1000 dolar)

SEKTÖR	SIRA	ÜLKE	1 OCAK - 30 NISAN		
			2018	2019	DEĞİŞİM
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	1	IRAK	215,857.06	235,162.37	8.94%
	2	HOLLANDA	53,762.58	48,908.35	-9.03%
	3	JAPONYA	29,505.01	40,452.62	37.10%
	4	İTALYA	35,976.29	38,298.07	6.45%
	5	SUUDİ ARABİSTAN	29,757.29	34,608.78	16.30%
		DİĞER	464,086.60	490,091.00	5.60%
		TOPLAM	828,944.82	887,521.99	7.07%
Elektrik Elektronik	1	BİRLEŞİK KRALLIK	481,157.40	512,115.85	6.43%
	2	ALMANYA	372,513.11	362,843.46	-2.60%
	3	FRANSA	278,860.41	265,372.41	-4.84%
	4	İSPANYA	135,452.25	165,313.65	22.05%
	5	İTALYA	156,050.34	161,823.78	3.70%
		DİĞER	2,199,881.80	2,151,468.82	-2.20%
		TOPLAM	3,623,915.30	3,618,937.97	-0.14%
Otomotiv Endüstrisi	1	ALMANYA	1,656,767.18	1,456,781.74	-12.07%
	2	FRANSA	1,193,693.26	1,096,266.51	-8.16%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	959,669.51	984,114.54	2.55%
	4	İTALYA	1,273,304.39	924,297.53	-27.41%
	5	İSPANYA	642,126.33	633,829.16	-1.29%
		DİĞER	5,401,987.38	5,277,449.83	-2.31%
		TOPLAM	11,127,548.05	10,372,738.83	-6.78%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1	ALMANYA	1,109,323.44	996,111.80	-10.21%
	2	İSPANYA	766,104.17	783,837.82	2.31%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	638,784.96	627,067.83	-1.83%
	4	HOLLANDA	338,819.46	340,961.42	0.63%
	5	FRANSA	302,467.94	286,462.26	-5.29%
		DİĞER	2,820,775.19	2,984,067.10	5.90%
		TOPLAM	5,976,275.17	6,018,508.24	0.71%
Demir ve Demir Dışı Metaller	1	ALMANYA	367,371.08	347,753.74	-5.34%
	2	İTALYA	204,839.84	195,095.37	-4.76%
	3	ABD	85,791.40	141,690.26	65.16%
	4	BİRLEŞİK KRALLIK	136,426.48	141,563.87	3.77%
	5	FRANSA	133,010.17	130,737.76	-1.71%
		DİĞER	1,755,956.45	1,771,518.78	0.89%
		TOPLAM	2,683,395.42	2,728,359.78	1.68%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1	İSPANYA	261,990.14	455,763.18	73.96%
	2	MALTA	77,003.39	386,072.32	401.37%
	3	ALMANYA	326,065.81	311,406.67	-4.50%
	4	İTALYA	220,429.03	300,175.50	36.18%
	5	IRAK	244,916.39	284,492.44	16.16%
		DİĞER	4,387,702.94	5,013,716.57	14.27%
		TOPLAM	5,517,807.68	6,751,626.68	22.36%
Madencilik Ürünleri	1	ÇİN	462,314.96	377,570.73	-18.33%
	2	ABD	125,697.47	119,024.66	-5.31%
	3	BELÇİKA	89,783.77	74,079.65	-17.49%
	4	İTALYA	56,457.69	51,688.06	-8.45%
	5	İSPANYA	49,000.82	50,736.46	3.54%
		DİĞER	688,519.82	679,233.61	-1.35%
		TOPLAM	1,471,774.54	1,352,333.18	-8.12%
Makine ve Aksamları	1	ALMANYA	241,101.12	236,957.16	-1.72%
	2	ABD	114,055.34	142,722.43	25.13%
	3	İTALYA	103,528.92	112,066.23	8.25%
	4	CEZAYİR	95,928.53	110,146.35	14.82%
	5	ÖZBEKİSTAN	70,725.13	95,334.73	34.80%
		DİĞER	1,671,796.19	1,851,150.60	10.73%
		TOPLAM	2,297,135.23	2,548,377.50	10.94%

Tablo 17. Konsolide Ükelere Göre Sektörel İhracat Miktarları (1000 dolar)

5. İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

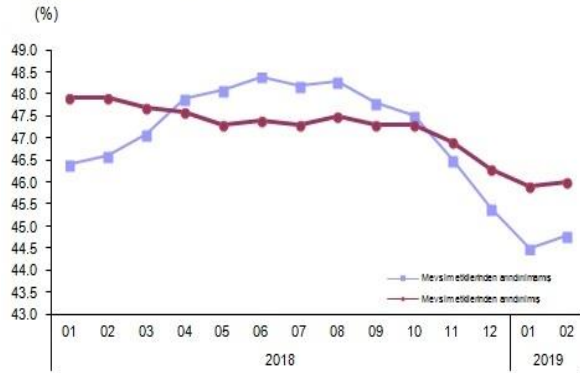
- Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2019 yılı Şubat döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 376 bin kişi artarak 4 milyon 730 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 4,1 puanlık artış ile %14,7 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 4,4 puanlık artış ile %16,9 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 7,1 puanlık artış ile %26,1 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 4,1 puanlık artış ile %15,0 olarak gerçekleşti. İstihdam edilenlerin sayısı 2019 yılı Şubat döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 811 bin kişi azalarak 27 milyon 355 bin kişi, istihdam oranı ise 1,8 puanlık azalış ile %44,8 oldu.
- Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 296 bin, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 514 bin kişi azaldı. İstihdam edilenlerin %17,1'i tarım, %19,7'si sanayi, %5,4'ü inşaat, %57,7'si ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,6 puan, sanayi sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,3 puan, inşaat sektörünün payı 1,6 puan azalırken, hizmet sektörünün payı 2,4 puan arttı.
- İşgücü 2019 yılı Şubat döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 564 bin kişi artarak 32 milyon 84 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,3 puanlık artış ile %52,5 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0,1 puanlık azalış ile %71,4, kadınlarda ise 0,7 puanlık artışla %34,0 olarak gerçekleşti.

	Toplam		Erkek		Kadın	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
15 ve daha yukarı yaştakiler	(Bin)					
Nüfus	60.415	61.101	29.914	30.193	30.500	30.908
İşgücü	31.520	32.084	21.377	21.571	10.142	10.513
İstihdam (toplam)	28.166	27.355	19.379	18.614	8.787	8.740
İstihdam (tarım)	4.983	4.687	2.864	2.715	2.120	1.972
İstihdam (tarım dışı)	23.182	22.668	16.515	15.899	6.667	6.769
İşsiz	3.354	4.730	1.998	2.957	1.356	1.773
İşgücüne dahil olmayanlar	28.895	29.017	8.537	8.622	20.358	20.395
	(%)					
İşgücüne katılma oranı	52,2	52,5	71,5	71,4	33,3	34,0
İstihdam oranı	46,6	44,8	64,8	61,7	28,8	28,3
İşsizlik oranı	10,6	14,7	9,3	13,7	13,4	16,9
Tarım dışı işsizlik oranı	12,5	16,9	10,6	15,3	16,8	20,5
15 - 64 yaş grubu						
İstihdam katılma oranı	57,3	58,0	77,1	77,5	37,3	38,3
İşsizlik oranı	51,1	49,3	69,8	66,6	32,2	31,8
İşsizlik oranı	10,9	15,0	9,5	14,0	13,6	17,1
Tarım dışı işsizlik oranı	12,5	16,9	10,6	15,3	16,9	20,5
Genç nüfus (15-24 yaş)						
İşsizlik oranı	19,0	26,1	16,5	24,2	23,6	29,3
Ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı	22,8	24,8	14,0	17,6	31,9	32,2

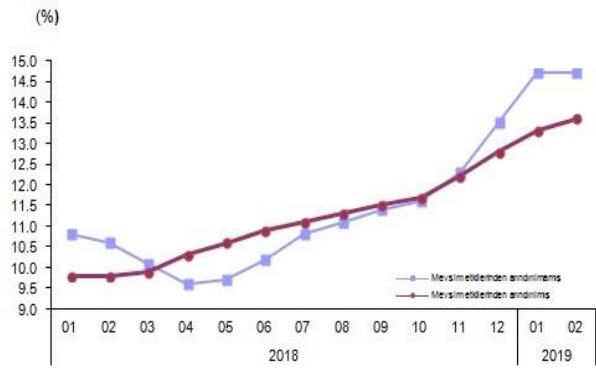
Tablo 18. Mevsim etkisinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri, Şubat 2018, Şubat 2019

- Şubat 2019 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,3 puan artarak %33,5 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,1 puan artarak %22,8 oldu.
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın derlediği verilere göre, 2019 yılı I. döneminde toplam kamu istihdamı 2018 yılının aynı dönemine göre %21,6 oranında artarak 4 milyon 517 bin kişi oldu. Bu artışta, daha önce kamu istihdamında yer almayan taşeronların kamu çalışanı statüsüne (sürekli işçi) geçmesi etkili oldu.
- Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 68 bin kişi artarak 28 milyon 85 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0,1 puan artarak %46,0 oldu.
- Mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 113 bin kişi artarak 4 milyon 417 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0,3 puan artarak %13,6 oldu.

İstihdam oranı, Şubat 2019

İşsizlik oranı, Şubat 2019

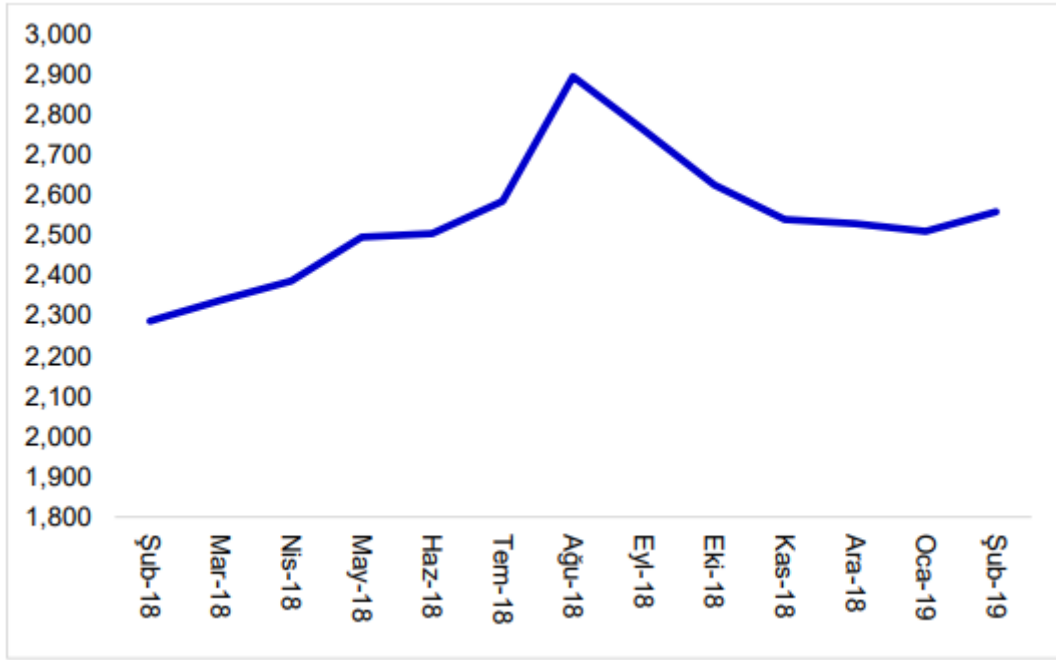

Grafik 18. Mevsim etkisinden arındırılmış temel işgücü göstergeleri, Şubat 2018 – Şubat 2019

6. FİNANSAL BİLGİLER

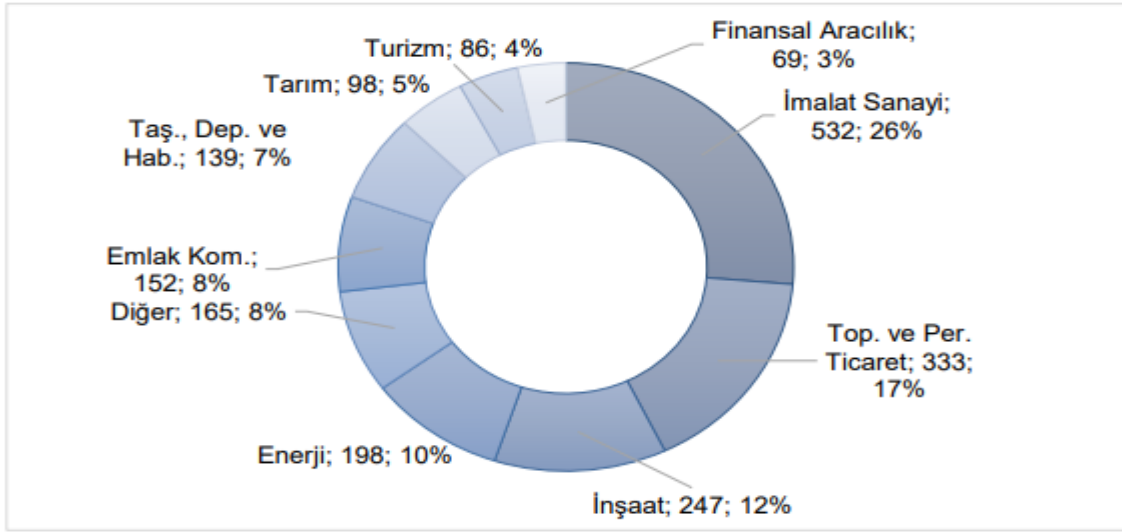
6.1 Kredi Bilgileri

- Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi üyesi kuruluşlar tarafından kullanılan nakdi krediler Şubat 2019 itibarıyla bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 12 artarak 2.559 milyar TL oldu. Nakdi kredilerin 2.459 milyar TL'si bankalar, 54 milyar TL'si finansal kiralama şirketleri, 30 milyar TL'si finansman şirketleri ve 22 milyar TL'si faktoring şirketleri tarafından kullanılmıştır.

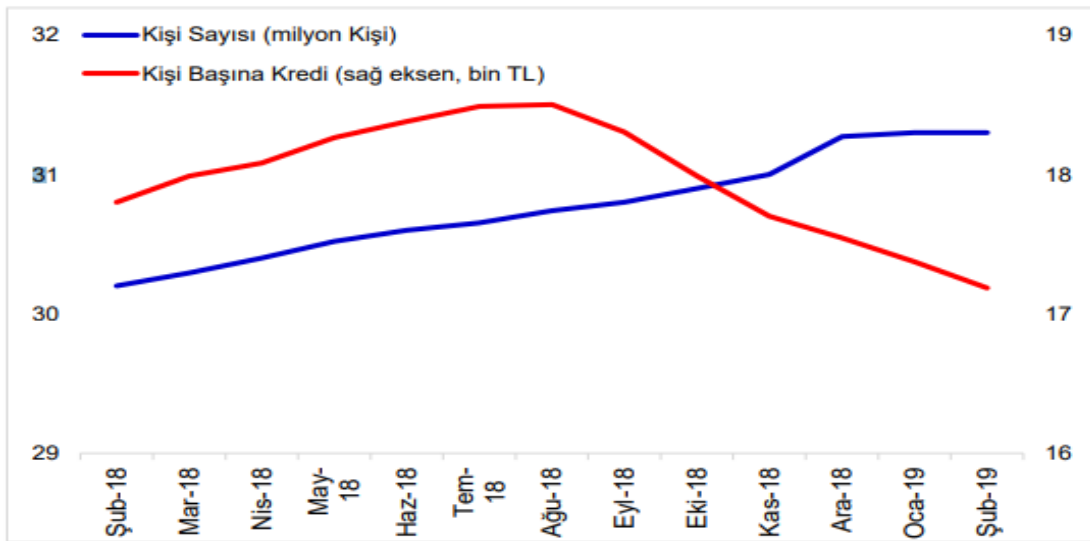
Grafik 19. Finans Sektörü Tarafından Kullanılan Nakdi Krediler

- Krediler içinde imalat sanayii yüzde 26 ile en yüksek paya sahiptir. Payı yüzde 10 ve üzerinde olan diğer ana sektörler, toptan ve perakende ticaret, inşaat, enerjidir. Şubat 2019 itibarıyla tasfiye olunacak alacak oranı en yüksek olan sektör; yüzde 6,4 ile toptan ve perakende ticaret sektörü oldu. Bu sektörü yüzde 5,9 ile enerji sektörü takip etmiştir.

Grafik 20. Kredi Kullanımının Sektörler Arasında % Dağılımı

- Bankalar ve banka dışı finansal kuruluşlar tarafından gerçek kişilere kullandırılan bireysel krediler Şubat 2019 itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemine göre değişmeyerek 538 milyar TL oldu. Bireysel kredilerin yüzde 40'ını ihtiyaç kredileri, yüzde 35'ini konut kredileri, yüzde 19'unu kredi kartları ve yüzde 6'sını taşıt kredileri oluşturmuştur.
- Bireysel kredilerde tahsili gecikmiş alacak oranı bir önceki yılın aynı ayına göre 0,8 puan artarak yüzde 4,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bireysel nitelikli ürünü olan kişi sayısı (takipteki krediler hariç) son bir yılda 1,1 milyon artarak 31,3 milyon kişi olurken, ortalama kredi bakiyesi ise 17,2 bin TL düzeyinde gerçekleşmiştir.
- Şubat 2019 dönemi itibarıyla İstanbul'da 181 milyar TL, Ankara'da 51 milyar TL ve İzmir'de 35 milyar TL tutarında bireysel kredi bulunuyor. Şırnak, yüzde 13 ile son 12 ayda bireysel kredi bakiyesi en çok artan il oldu. Kişi başına ortalama bireysel kredi (kredi kartı dahil) toplam bakiyesi en yüksek iller ise sırasıyla, Ankara, İzmir, Van oldu.

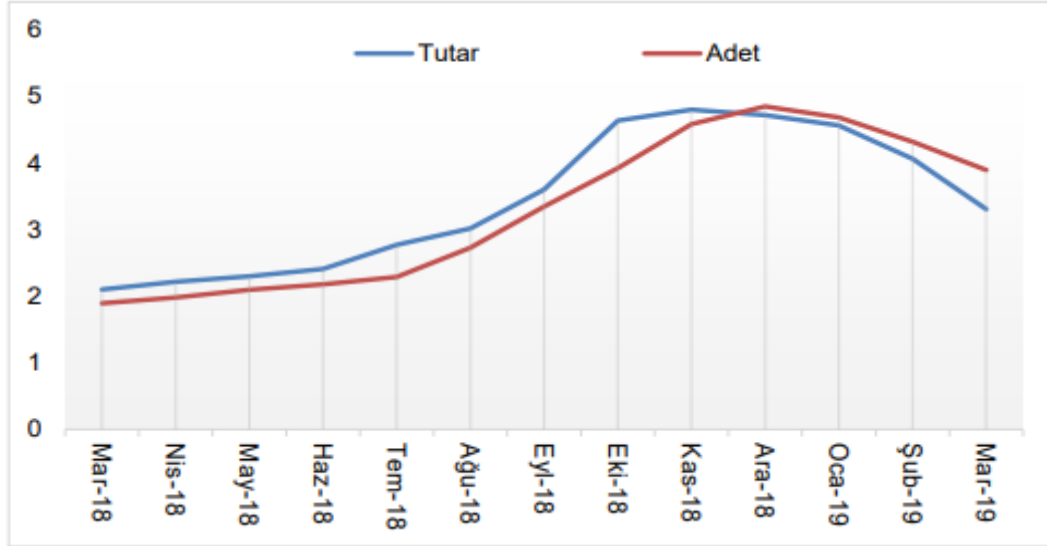

Grafik 21. Bireysel Kredi Kullanan Kişi Sayısı ve Kişi Başına Kredi

6.2 Çek Bilgileri

- Ocak-Mart 2019 döneminde bankalara ibraz edilen 389 bin keşideciye ait 4 milyon adet çekin toplam tutarı 208 milyar TL oldu. 2018 yılının aynı dönemine göre; çek tutarı yüzde 5, çek âdeti yüzde 24 gerilerken, keşideci sayısı (tekilleştirilmiş) yüzde 8 geriledi.

Grafik 22. Karşılıksız İşlemi Yapılan Çekler / Bankalara İbraz Edilen Çekler (%)

- Bankalara ibraz anında karşılıksız çıkan, 27 bin keşideciye ait 173 bin adet çekin toplam tutarı 8,4 milyar TL oldu. Karşılıksız işlemi yapılan 12 bin keşideciye ait toplam 1 milyar TL tutarındaki 26 bin adet çek daha sonra ödendi. Geçen yılın aynı dönemine göre, karşılıksız işlemi yapılan çeklerin tutarı yüzde 84, çek âdeti yüzde 77 ve tekil keşideci sayısı ise yüzde 58 arttı. Yılsonuna göre Mart 2019'da karşılıksız işlemi yapılan çek tutarı yüzde 52, çek adedi ise yüzde 56 azaldı. Mart 2019'da, karşılıksız işlemi yapılan çeklerin bankalara ibraz edilen çeklere oranı; tutar olarak bir önceki aya göre 0,8 puan gerileyerek yüzde 3,3, adet olarak ise 0,4 puan gerileyerek yüzde 3,9 oldu.
- Ocak-Mart 2019 döneminde karşılıksız işlemi yapılan çek tutarının en yüksek olduğu 5 il sırası ile İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli ve Adana olurken, adet ve keşideci sayısının en yüksek olduğu 5 il sırasıyla İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Antalya oldu.
- Tutar olarak karşılıksız işlemi yapılan çeklerin ibraz edilen çeklere oranının en yüksek olduğu 5 il sırasıyla yüzde 23,2 ile Ardahan, yüzde 13,4 ile Bartın, yüzde 12 ile Çanakkale, yüzde 10 ile Muş ve yüzde 9,9 ile Düzce oldu.

Sıra	İl	Kamu Bankaları	Özel Bankalar	Genel Toplam
1	İstanbul	262,118,282	818,985,441	1,081,103,723
2	Ankara	153,271,319	201,972,148	355,243,467
3	İzmir	46,782,620	71,898,711	118,681,331
4	Antalya	42,589,695	41,998,552	84,588,246
5	Bursa	24,216,517	37,909,630	62,126,147
6	Gaziantep	18,231,990	30,056,437	48,288,427
7	Konya	24,004,305	20,202,484	44,206,790
8	Kocaeli	15,913,641	25,989,095	41,902,736
9	Denizli	14,119,376	27,031,730	41,151,106
10	Adana	17,363,384	22,005,800	39,369,184
16	Balıkesir	9,093,484	8,953,203	18,046,688
Toplam		864,874,628	1,532,529,354	2,397,403,982

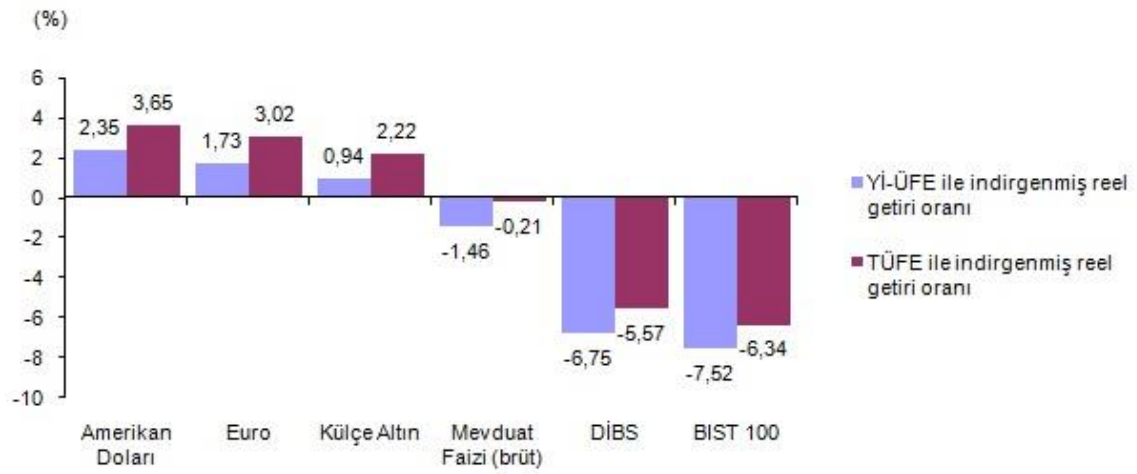
Tablo 19. Nakdi Kredilerin İl Bazında Dağılımı, Şubat 2019

Sıra No	İller	Ocak	Şubat	Mart	Toplam
1	İstanbul	711,133	380,581	450,327	1,542,041
2	Ankara	251,032	147,307	131,990	530,329
3	İzmir	159,959	63,748	108,563	332,271
4	Konya	89,106	52,570	72,669	214,345
5	Bursa	73,096	53,571	61,509	188,175
6	Şanlıurfa	53,068	47,545	39,437	140,050
7	Antalya	47,385	48,701	38,763	134,849
8	Adana	50,199	34,074	49,820	134,092
9	Gaziantep	37,535	30,966	62,750	131,251
10	Kayseri	56,016	24,322	25,169	105,507
21	Balıkesir	24,708	16,905	13,924	55,536
29	Çanakkale	12,293	8,279	6,471	27,043
Toplam		2,222,261	1,441,799	1,558,035	5,222,095
2.000 TL altı Toplamı (*)		18,908	15,948	15,037	49,893
Genel Toplam		2,241,168	1,457,747	1,573,072	5,271,987

Tablo 20. Protesto Edilen Senet Tutarlarının İl Bazında Dağılımı (Bin TL) Şubat 2019

6.3 Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getiri Oranları

- En yüksek aylık reel getiri, yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) ile indirildiğinde %2,35, tüketici fiyat endeksi (TÜFE) ile indirildiğinde ise %3,65 oranlarıyla Amerikan Doları'nda gerçekleşti. Yİ-ÜFE ile indirildiğinde; yatırım araçlarından Euro %1,73 ve külçe altın %0,94 oranında yatırımcısına kazandırırken; mevduat faizi (brüt) %1,46, Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) %6,75 ve BIST 100 endeksi %7,52 oranında yatırımcısına kaybettirdi. TÜFE ile indirildiğinde Euro %3,02 ve külçe altın %2,22 oranında yatırımcısına kazandırırken; mevduat faizi (brüt) %0,21, DİBS %5,57 ve BIST 100 endeksi %6,34 oranında yatırımcısına kaybettirdi.
- Amerikan Doları üç aylık değerlendirmede; Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %2,36, TÜFE ile indirildiğinde ise %4,16 oranında yatırımcısına en yüksek reel getiri sağlayan yatırım aracı olurken; DİBS, Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %6,40, TÜFE ile indirildiğinde ise %4,75 oranında yatırımcısına en çok kaybettiren yatırım aracı oldu.

Grafik 23. Finansal yatırım araçlarının aylık reel getiri oranları, Nisan 2019

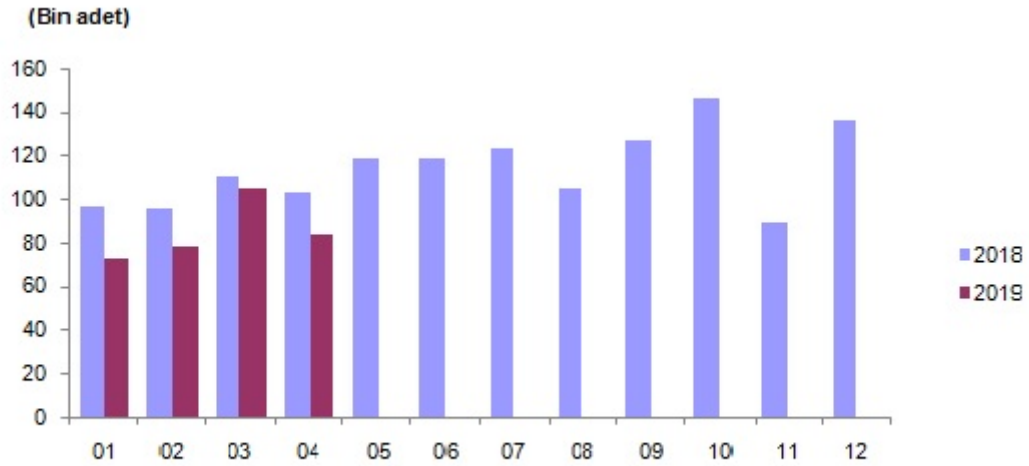
- Altı aylık değerlendirmeye göre DİBS; Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %12,04, TÜFE ile indirildiğinde ise %10,02 oranında yatırımcısına en yüksek kazancı sağlayan yatırım aracı oldu. Aynı dönemde Euro, Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %3,88, TÜFE ile indirildiğinde ise %5,61 oranında yatırımcısına en çok kaybettiren yatırım aracı oldu.
- Finansal yatırım araçları yıllık olarak değerlendirildiğinde Amerikan Doları; Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %8,91, TÜFE ile indirildiğinde ise %18,59 oranında yatırımcısına en yüksek reel getiriyi sağlayan yatırım aracı oldu. Diğer taraftan, BIST 100 endeksi Yİ-ÜFE ile indirildiğinde %33,35, TÜFE ile indirildiğinde ise %27,42 oranlarıyla yatırımcısına en çok kaybettiren yatırım aracı oldu.

Yatırım araçları	Aylık			3 aylık			6 aylık			Yıllık			Yıllık ortalama		
	Nomin al getiri	Reel getiri		Nomin al getiri	Reel getiri		Nomin al getiri	Reel getiri		Nomin al getiri	Reel getiri		Nomin al getiri	Reel getiri	
		Yİ-ÜFE	TÜFE		Yİ-ÜFE	TÜFE		Yİ-ÜFE	TÜFE		Yİ-ÜFE	TÜFE		Yİ-ÜFE	TÜFE
Mevduat faizi (brüt)	1.48	-1.46	-0.21	5.22	0.49	2.25	11.63	11.36	9.36	11.73	-14.13	-6.50	19.00	-10.01	-0.33
BIST 100 endeksi	-4.76	-7.52	-6.34	0.19	-4.32	-2.63	0.84	0.60	-1.21	-13.27	-33.35	-27.42	-10.76	-32.52	-25.25
Amerikan doları	5.40	2.35	3.65	7.18	2.36	4.16	-1.47	-1.71	-3.48	41.71	8.91	18.59	44.48	9.26	21.02
Euro	4.76	1.73	3.02	5.46	0.72	2.49	-3.65	-3.88	-5.61	29.68	-0.34	8.52	40.11	5.95	17.35
Külçe altın	3.95	0.94	2.22	6.80	2.00	3.79	4.54	4.29	2.41	36.58	4.96	14.29	40.41	6.18	17.61
Devlet iç borçlanma senetleri	-3.97	-6.75	-5.57	-1.99	-6.40	-4.75	12.31	12.04	10.02	1.05	-22.34	-15.44	-2.52	-26.29	-18.35

Tablo 21. Finansal yatırım araçlarının nominal ve reel getirileri

7. KONUT SATIŞ İSTATİSTİKLERİ

- Türkiye genelinde konut satışları 2019 Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %18,1 oranında azalarak 84 403 oldu. Konut satışlarında, İstanbul 15 481 konut satışı ve %18,3 ile en yüksek paya sahip oldu. Satış sayılarına göre İstanbul'u, 7 519 konut satışı ve %8,9 pay ile Ankara, 4 797 konut satışı ve %5,7 pay ile İzmir izledi. Konut satış sayısının düşük olduğu iller sırasıyla 6 konut ile Hakkari, 13 konut ile Ardahan ve 32 konut ile Bayburt oldu.

Grafik 24. Konut Satış Sayıları, 2018 – 2019

- Türkiye genelinde ipotekli konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre %61,3 oranında azalış göstererek 10 793 oldu. Toplam konut satışları içinde ipotekli satışların payı %12,8 olarak gerçekleşti. İpotekli satışlarda İstanbul 2 040 konut satışı ve %18,9 pay ile ilk sırayı aldı. Toplam konut satışları içerisinde ipotekli satış payının en yüksek olduğu il %27,4 ile Artvin oldu.
- Diğer konut satışları Türkiye genelinde bir önceki yılın aynı ayına göre %2,1 oranında azalarak 73 610 oldu. Diğer konut satışlarında İstanbul 13 441 konut satışı ve %18,3 pay ile ilk sıraya yerleşti. İstanbul'daki toplam konut satışları içinde diğer satışların payı %86,8 oldu. Ankara 6 258 diğer konut satışı ile ikinci sırada yer aldı. Ankara'yı 4 175 konut satışı ile İzmir izledi. Diğer konut satışının en az olduğu il 6 konut ile Hakkari oldu.
- Türkiye genelinde ilk defa satılan konut sayısı bir önceki yılın aynı ayına göre %29,6 azalarak 33 443 oldu. Toplam konut satışları içinde ilk satışın payı %39,6 oldu. İlk satışlarda İstanbul 6 424 konut satışı ve %19,2 ile en yüksek paya sahip olurken, İstanbul'u 2 429 konut satışı ile Ankara ve 1 900 konut satışı ile İzmir izledi.

Balıkesir	Nisan 2019			Ocak - Nisan 2019		
	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış
	1 766	210	1 556	7 096	982	6 114

Tablo 22. Balıkesir ilinin İlk Satış ve İkinci El Satış Ayrıntısında İllere ve Yıllara Göre Konut Satış Sayıları

Balıkesir	Nisan 2019			Ocak - Nisan 2019		
	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış
	210	72	138	982	327	655

Tablo 23. Balıkesir ilinin İpotekli ve Diğer Ayrıntısında Yıllara Göre Konut Satış Sayıları

- Türkiye genelinde ikinci el konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre %8,3 azalış göstererek 50 960 oldu. İkinci el konut satışlarında da İstanbul 9 057 konut satışı ve %17,8 pay ile ilk sıraya yerleşti. İstanbul'daki toplam konut satışları içinde ikinci el satışların payı %58,5 oldu. Ankara 5 090 konut satışı ile ikinci sırada yer aldı. Ankara'yı 2 897 konut satışı ile İzmir izledi.

8. TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ (TOBB) KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET BİLGİLERİ

- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) Nisan ayında kurulan ve kapanan şirketler ve kooperatiflerle küçük şirketlere ilişkin verilerine göre, kurulan şirket sayısı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 20,85 düşüşle 28722'ye gerilerken, ilk dört ayda kapanan küçük işletme sayısı yüzde 13,15 artmıştır.

		Şirket Türleri					Genel Toplam
		Anonim	Kollektif	Komandit	Limited	Kooperatif	
Kurulan	Sayı	917	2		5,774	96	6,789
	Sermaye (TL)	427,482,202	510,000		1,627,567,000		2,055,559,202
Sermayesi Artan	Sayı	789	7		1,476	1	2,273
	Eski Sermaye(TL)	19,797,244,800	3,300,000		2,069,318,700	0	21,869,863,500
	Yeni Sermaye(TL)	118,121,227,371	8,815,050		6,089,017,125	2,800	124,219,062,346
Sermayesi Azalan	Sayı	-	-	-	-	-	41
	Eski Sermaye(TL)	-	-	-	-	-	1,400,542,920
	Yeni Sermaye(TL)	-	-	-	-	-	826,063,362
Kapanan	Sayı	176			550	50	776

Tablo 24. 2019 Nisan Ayına Ait Kurulan ve Kapanan Şirket İstatistikleri

- Buna göre Nisan'da kurulan şirket sayısında geçen aya göre yüzde 5.16 ve kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 2,19 azalırken, kurulan kooperatif sayısı yüzde 2,13 artmıştır. Kapanan şirket sayısı da Mart ayına göre yüzde 13.44 artarken, kapanan kooperatif sayısı yüzde 5.66, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı da yüzde 22,58 azalmıştır.

Nuts 3 Kodu	İl Adı	2019 NİSAN									2019 OCAK-NİSAN								
		Şirket			Gerçek Kişi			Kooperatif			Şirket			Gerçek Kişi			Kooperatif		
		Kur.	Kap.	Tas.	Kur.	Kap.	Tas.	Kur.	Kap.	Tas.	Kur.	Kap.	Tas.	Kur.	Kap.	Tas.	Kur.	Kap.	Tas.
TR22 - Balıkesir alt bölgesi																			
TR221	BALIKESİR	31	5	7	12	17	3	1	1	154	21	23	82	107	6	9	3		
TR222	ÇANAKKALE	23	0	2	1	5			1	97	9	9	27	45	5	2	1		
BALIKESİR ALT BÖLGE TOPLAMI		54	5	9	13	22	3	1	2	251	30	32	109	152	11	11	4		
BATI MARMARA BÖLGE TOPLAMI		118	10	20	49	50	5	4	3	562	68	86	271	391	21	27	11		
GENEL TOPLAM		6,693	726	1,080	1,828	1,265	96	50	77	28,722	3,918	4,740	8,564	8,105	357	308	220		

Tablo 25. 2019 Nisan Ayına Ait NUTS Düzeyinde Balıkesir ve Alt Bölgelerde Kurulan ve Kapanan Şirket İstatistikleri

- Nisan 2019'de geçen yılın aynı ayına göre kurulan şirket sayısı yüzde 20.58, kurulan kooperatif sayısı yüzde 10.28 ve kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 53,07 azalmıştır. Yılın ilk dört ayında kapanan şirket sayısı ise yüzde 5,41 ve kapanan kooperatif sayısı yüzde 14,44 azalırken, kapanan küçük işletme sayısı yüzde 13,15 artmıştır.
- TOBB verilerine göre, Nisan ayında kurulan 1.098 yabancı ortak sermayeli şirketin 592'si Türkiye, 73'ü İran, 72'si Suriye ortaklı olurken, bu şirketlerin 102'si anonim ve 996'sı limited şirket olmuştur.

Nuts 3 Kodu	İl Adı	2019 NİSAN		2019 OCAK-NİSAN	
		Kurulan Şirket Sayısı	Sermaye (TL)	Kurulan Şirket Sayısı	Sermaye (TL)
TR22 - Balıkesir alt bölgesi					
TR221	BALIKESİR	31	7,975,000	154	38,165,000
TR222	ÇANAKKALE	23	8,780,000	97	30,545,000
ALT BÖLGE TOPLAMI		54	16,755,000	251	68,710,000
BATI MARMARABÖLGE TOPLAMI		118	35,436,000	562	148,844,000
TÜRKİYE TOPLAM		6,693	2,055,559,202	28,722	9,335,998,086

Tablo 26. 2019 Nisan Ayına Ait NUTS Düzeyinde Balıkesir ve Alt Bölgelerde Kurulan Şirket Sermaye Dağılımları

- TOBB verilerine göre, Nisan ayında kurulan 1.098 yabancı ortak sermayeli şirketin 592'si Türkiye, 73'ü İran, 72'si Suriye ortaklı olurken, bu şirketlerin 102'si anonim ve 996'sı limited şirket olmuştur.
- Nisan ayında kurulan toplam 6,789 şirket ve kooperatifin yüzde 85.05'i limited şirket, yüzde 13.51'i anonim şirket ve yüzde 1.41'i ise kooperatif olmuştur.
- Yılın ilk çeyreğinde 2018 yılının aynı dönemine göre kapanan şirket sayısı yüzde 5.41 ve kapanan kooperatif sayısı yüzde 14.44 azalırken, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 13.15 artmıştır.

9. BANDIRMA TİCARET ODASI KURULAN VE KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ

- Bandırma Ticaret Odası verilerine göre; 2019 yılı Nisan ayı içerisinde toplam 25 şirket kurulmuş olup, bu şirketlerin 16 adedi limited şirket, 5 adedi anonim şirket, 2 adedi gerçek kişi ticaret işletmesi ve 2 adedi kooperatif bazında kurulmuştur.
- Kapanan şirket sayısı incelendiğinde, toplam olarak kapanan şirket sayısı 9 adet olup, en çok kapatılan şirket türü 6 adet ile limited işletmeleridir. Yılın ilk dört aylık istatistiklerine göz atıldığında; 2019 yılı içerisinde 75 adet firma kurulmuş, 47 adet firma kapatılmıştır.

	Şirket Türü	Nisan 2019	Mart 2019	Değişim (%)	Ocak - Nisan		
					2018	2019	Değişim (%)
Kurulan	Gerçek Kişi Ticaret İşletmesi	2	2		22	13	-40,9
	Limited Şirket	16	17	10,62	49	47	-4.08
	Anonim Şirket	5	5		10	12	20
	Kooperatif	2	1	-50	1	3	300
	Diğer İktisadi İşletmeler	0	0		0	0	
Kapanan	Gerçek Kişi Ticaret İşletmesi	6	3	-50	16	28	75
	Limited Şirket	1	3	300	9	12	33,3
	Anonim Şirket	2	3	50	5	7	40
	Kooperatif	0	0		0	0	
	Diğer İktisadi İşletmeler	0	0		2	0	0

Tablo 27. Bandırma Ticaret Odasında Kurulan ve Kapanan İşletme Sayısı

- 2019 yılı Nisan ayı içerisinde kurulan 25 adet işletme meslek gruplarına göre incelendiğinde; en çok işletmenin kurulduğu meslek grubu 4 adet üye ile imalat sektörü olur iken, bu grubu 3'er adet üye ile eğitim – bilişim – telekomünikasyon ile hayvancılık sektörü izlemiştir. Nisan ayı boyunca; gıda – imalat, otomotiv, fidan – zahire ve medikal –sağlık iş kollarında firma kurulmamıştır.

Meslek Grubu	GRUP TANIMI	Gerçek Kişi	Tüzel Kişi	Toplam
		Adet	Adet	Adet
01. MESLEK GRUBU	TARIM	1	0	1
03. MESLEK GRUBU	İMALAT	1	3	4
04. MESLEK GRUBU	İNŞAAT	0	2	2
06. MESLEK GRUBU	TOPTAN GIDA	0	1	1
07. MESLEK GRUBU	ESNAF	0	2	2
08. MESLEK GRUBU	İNŞAAT MALZEMELERİ	0	2	2
09. MESLEK GRUBU	YOLCU TAŞIMACILIĞI	0	2	2
10. MESLEK GRUBU	BANKA - SİGORTA - SARRAF	0	1	1
11. MESLEK GRUBU	HİZMET	0	1	1
12. MESLEK GRUBU	EĞİTİM - BİLİŞİM - TELEKOMÜNİKASYON	0	3	3
13. MESLEK GRUBU	HAYVANCILIK	0	3	3
15. MESLEK GRUBU	GIDA - PERAKENDE	0	1	1
16. MESLEK GRUBU	NAKLİYE- ACENTE- YÜK TAŞIMACILIĞI	0	1	1
17. MESLEK GRUBU	EMLAK - MÜHENDİSLİK	0	1	1
TOPLAM		2	23	25

Tablo 28. Bandırma Ticaret Odasında Meslek Gruplarına Göre Şirket Kuruluşları

KAYNAKLAR

Nisan 2019 Ekonomik, Ticari ve Finansal Bilgiler isimli çalışmanın oluşturulması esnasında, aşağıda belirtilen kurumların verileri kullanılmıştır.

- ❖ Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)
- ❖ Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)
- ❖ Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM)
- ❖ Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) SAMEKS (Satınalma Müdürleri Endeksi)Raporu
- ❖ İstanbul Sanayi Odası (İSO) PMI İmalat Sanayi Raporu
- ❖ İstanbul Sanayi Odası (İSO) İhracat İklimi Raporu
- ❖ Türkiye Bankalar Birliği (TBB)
- ❖ Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)
- ❖ Bandırma Ticaret Odası (BTO) Sicil İstatistikleri